NĂM THỨ MƯỜI BỐN, — SỐ 2894 — MỖI SỐ: 0$04 — NGÀY CHỦ-NHẬT 7 NOVEMBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao.	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc.	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở. .	10.00	5.00	2.50	

Báo mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng. Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE n° 150

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1561

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page:
Une seule insertion. . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$80 le c/m
Petites annonces classées. . . 0$20 la ligne

Một điều những nhà doanh thương ta nên biết

Vào khoảng mươi mười lăm năm nay, nghề công, nghề thương ở nước ta, cũng đã dần phát đạt, không kể những nhà đại tư-bản, người thì mở ra công xưởng này, kẻ thì lập ra thương hội kia, công cuộc làm ăn rất là to lớn, kể từ hàng nghìn hàng vạn trở lên, ngoài ra cũng còn những nhà buôn bán những đồ chế tạo của mình cho người ngoại-quốc, như đồ mây, đồ khảm, đồ thêu, đồ đồng vân vân, vẫn thấy có nhiều người hỏi, nhiều người mua, mối hàng kéo đến cũng đông, số hàng hóa tiêu thụ cũng càng ngày càng rộng, mà xét ra cho kỹ, phần nhiều người ngoại quốc vẫn có ý ngờ người mình không có lòng thành tín, chỉ quen nói cho cao giá, để lừa người mua mà lấy lợi nhiều. Theo cái tục lưu truyền của ta đã từ bao giờ, nghề buôn bán vẫn giữ một lối, khắp thành thị cho đến thôn quê, lớn thì hàng trăm hàng chục, nhỏ thì hàng xu hàng hào, người bán vẫn cứ tùy ý mình mà khai giá hàng, không biết đến đâu là giới hạn. Theo cái ý tưởng của người mình, hình như cho rằng thành tín không phải là một việc cần thiết ở trong nghề buôn bán, người bán có quyền khai giá, người mua có quyền mạc cả, được giá thì bán, vừa ý thì mua, vậy người bán cứ việc tùy ý mình mà nói giá cho cao, gặp người sành sỏi thì ta đành đợi đúng giá thì bán cũng chẳng thiệt hại gì; may mà gặp được người bở-bênh, thì ta sẽ thừa cơ mà thu lấy mối lợi tình cờ bất được. Tự người mình xem ra, thì lấy sự nói thách, sự mạc cả, là một việc rất thường ở trong khi mua bán, mà tự người ngoại-quốc xem ra, thì cho cách mua bán như thế rất là phiền, lấy làm hồ nghi kinh dị, cho người bán hàng là ít thành tín mà dần dần mất lòng tin cậy đi.

Ấy vì trong sự mua bán, người mình đã mất cái lòng tin cậy của người ngoại-quốc đi rồi, thành ra bao nhiêu mối lợi lớn, cuộc buôn to, đành chịu thua thiệt, không thể tranh đua với người được. Chưa nói đến những việc buôn bán to lớn với các xứ khác, người mình chưa có thương-tài thương-học, chế-tạo cũng chưa lấy gì làm tinh xảo, tư-bản cũng chưa lấy gì làm dồi-dào, chưa đủ sức tranh đua với người ở đại thị trường trong thế-giới, hãy nói ngay những công cuộc to lớn ở trong nước, làm-đề tiền bạc, người các nước vẫn kém lòng tin người Nam. Xem như ở sở ngân hàng cùng các nhà công thương lớn của người ngoại-quốc, phàm những việc thu tiền giữ bạc, người mình không được tin dùng bằng người Pháp đã đành, mà so với người Tàu, người mình cũng vẫn có phần thua kém, lại như những việc buôn bán to, người Tây thường không trực tiếp với người mình, lại dùng người Tàu đứng giữa làm môi-giới.

Ôi! ở thế-kỷ hai mươi này, muốn làm cho dân được giàu, nước được thịnh, thì cốt yếu thứ nhất là nghề thương, các nước phú-cường bây giờ đều chăm chăm chú ý vào cái ấy, mà thương-chiến thành ra một việc cạnh-tranh rất kịch-liệt ở đời nay. Người mình theo cái thói quen xưa kia, buôn bán vẫn cho là nghề hèn, mà ít người chịu để ý đến. Đến bây giờ mới tỉnh ngộ, mới biết trọng nghề buôn, mới đua nhau làm nghề buôn, nghề buôn ở nước ta bây giờ, mới là buổi mới bắt đầu, cái gì cũng còn là ấu-trĩ, thế mà người mình phần nhiều tư-tưởng vẫn còn hẹp hòi, chí khí vẫn còn hèn thấp, vẫn còn dở thói gạt gẫm buôn bán lừa như trước, chỉ rình dối-giá người khác, để thu lấy mối lợi nhỏ nhen. Nếu ta không biết lo sâu tính xa, cứ giữ chứng nào tật ấy, sợ cái tiếng: «Người Annam buôn bán không có thành tín», bay đi một ngày một xa, khắp thế-giới ai cũng in sâu vào trong óc một câu ấy, thì đến khi người mình buôn có tiến-bộ, cách-thức đã thạo, vốn liếng đã nhiều, đã đủ sức tranh đua với người ở trong trường thương-chiến, mà cái xấu ấy rửa vẫn không sạch, thì còn buôn bán gì được với ai, để tranh lấy mối lợi to về tay nữa.

Vậy những nhà buôn ở nước ta bây giờ, không cứ nghề gì, (nhất là những nghề đi giao-thiệp với người ngoại quốc nhiều) nên theo cái cách buôn bán của các nước văn-minh đời nay, tính cả vốn lãi mà khai giá cho nhất định, người mua cứ chiếu giá mà bằng lòng thì mua, không còn phải thêm bớt cò-kè, mà vẫn còn sợ hớ sợ cao như trước nữa. Xin cứ nghĩ rằng bán hàng tốt mà giá phải, thì tất là tiêu thụ nhiều, tiêu thụ nhiều thì sẽ mối lợi lâu dài ở đó; và lại, mình giữ được lòng thành tín, thì người ngoại quốc mới có lòng tin cậy ở mình, mới mong tranh được mối lợi to ở các công cuộc lớn, chẳng hơn chỉ rình được người hớ, người khờ, thừa cơ kiếm lấy giăm bảy đồng, một vài chục, đến nỗi mất hết lòng tin cậy, chuốc lấy cái hại tầy trời ư? Đức Khổng-tử nói: «Tham lợi nhỏ thì việc lớn không thành»; Tây triết nói: «Danh tiếng tốt là cái sản-nghiệp vô hình của người ta»; hai câu ấy thật là một bài thuốc rất hay để chữa bệnh ham lợi nhỏ của người mình ở trong sự buôn bán. Xin ai cũng ngẫm nghĩ hai câu ấy, đành bỏ cái lợi nhỏ-nhen ở trước mắt, để cầu lấy cái lòng tin cậy của người ngoài, thì thương nghiệp của nước nhà mới mong có ngày phát-đạt to được.

H. T. B.

Việc Trung-hoa

Ngày 30 Octobre

Ngô-bội-Phu tỏ ý quyết chiến

Ngô-bội-Phu có tuyên-bố tỏ ý quả quyết rằng nếu lần phản công thành Vũ-hán này không được nữa thì Ngô sẽ từ chức lui về nơi điền giã ngay.

Một kho thuốc đạn ở Vũ-xương bị nổ

Có tin ở Cửu-giang rằng ngày 23 octobre một kho thuốc đạn ở về Đại-đông-môn trong thành Vũ-xương bị nổ, quân Quảng-đông chết mất 50 người và tổn hại rất nhiều.

Việc quấy rối ở Thượng-Hải

Có tin rằng việc phòng bị đảng nhân định quấy rối ở Thượng-hải, nay đã hơi khoan rồi. Nghe đâu 18 người trong đảng nhân ngày 29 octobre đều đã bị bắn cả.

Lại một việc biến động ở Quảng-đông

Tại Quảng-châu mấy hôm nay đều náo động vì có tin rằng Ngụy-bang-Bình được một đảng kia giúp sức đã định ngày cử sự, vậy cục diện Quảng đông lại sẽ có một phen biến động to.

Tưởng-giới-Thạch bắn chết viên sư-trưởng

Viên sư trưởng đạo quân Bắc-phạt là Vương-bách-Linh vì khi ở trận tiền thấy địch quân không chịu tiến đánh nên bị Tưởng-giới-Thạch đem bắn chết. Vương là em họ của Tưởng, Tưởng không dung tha là tỏ ý nghiêm chính vậy.

(Dịch báo Tàu)

Ngày 2 Novembre 1926

Cuộc giao-tế với nước Nga

Trương-tác-Lâm phản đối việc đặt một hội-nghị mới Nga Trung.

Nam quân thắng thế

Ở Thượng-hải có tin rằng Nam-quân đã vào Cửu-giang sáng hôm 6 novembre.

Đường hỏa xa Bắc-kinh Hán-khẩu

Công-ty hỏa xa Bắc-kinh Hán-khẩu thiếu cơ-khí, và tiền bạc, phải đình hoãn.

(A. R I. P.)

VIỆC KINH TẾ NƯỚC NHẬT

Tòa nội-các Nhật-bản công bố rằng, tòa nội-các không thể xin nghị viện ưng chuẩn tất cả các khoản của hội-đồng lao-động quốc tế, vì sự lao-động ở nước Nhật có một cái tình thế riêng.

Việc giao dịch với ngoại quốc năm nay có phần lợi cho nước Nhật, vì nhân dịp việc buôn bán đến cơ về tiền viện, tư-bản ở ngoài đem vào nhiều.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nay tôi có một việc cần hỏi ngài xin ngài giải đáp cho tôi rõ thể lệ.

Duyên khi tôi còn nhỏ, bố mẹ sớm mất, tôi ở với mẹ già tôi, đến khi đoạn tang cha tôi, mẹ già tôi có ép tôi lấy vợ, tôi không bằng lòng, tôi bảo để khi con trưởng thành con muốn lấy ai thì con sẽ có lời với mẹ, nhưng mẹ già tôi không nghe, cứ khăng khăng nghe một người sánh nhờ tôi, mà người ấy làm mối. Bây giờ tôi đã cả lớn, mà xét ra thì nhà người con gái mẹ tôi ép lại có chứng ho lao, mà bệnh ấy rất là chuyền nối cho con cháu, người con gái mà tôi lấy bây giờ rất là thô tục và lại lẳng lơ, cho nên tôi không bằng lòng, đã 5 năm rồi tôi chẳng bảo ban gì cả.

Vậy bây giờ tôi có thể làm cách gì mà bỏ được không, hay là lấy vợ khác có khó hay dễ, thì nhờ ngài giải đáp cho tôi biết.

LỜI ĐÁP. — Không phải là tại vợ ông mắc bệnh lao mà ông có thể xin li-dị được. Bệnh lao không phải là một tội lỗi gì. Nhưng nếu vợ ông có tính hư, ăn ở không phải đạo, thì mới xin li-dị được, và xin thì phải thưa tại tòa án đệ nhị cấp tỉnh ông.

Trong đơn ông lại có thể viện lẽ rằng, ông bị ép lấy vợ trong khi còn ít tuổi quá, mà theo như Lễ-ký thì con trai ít ra cũng phải 16 tuổi mới được lấy vợ.

Ph. h-L.

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ	22 độ
15 giờ	25 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	11$60
nhì	11 00
ba	10 30
Thóc hạng nhất	6 50
Bắp ngô	6 50

Giá bạc: Kể từ ngày 6 Novembre 1926, giá bạc ở kho Nhà nước định là 14 f. 00.

Thị giá quốc trái:

Ngày 26 Octobre 1926

3 %	hoàn dần		64 f. 40
3 ½ %.	hoàn dần		82 f. 20
4 %.	vĩnh viễn	1917	46 f. 25
4 %.	»	1918	45 f. 30
6 %.	»	1920	66 f. 50
5 %.	hoàn dần	1920	70 f. 45
4 %.		1925	87 f. 10

Ngày 5 Novembre 1926

3 %.	vĩnh-viễn	50 f. 75
5 %.	1915-1916	60 f. 50

Tin tàu. — Tàu *Hanoi* đến ngày thứ hai 8 Novembre hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong qua Pakhoi, Hoihow và Fort-Bayard.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 6 giờ 20 sáng hôm ấy.

Cuộc điểm binh ngày 11 Novembre. — Cuộc điểm binh ngày 11 Novembre này đã định như sau này:

Chỗ điểm binh: ở đường Puginier vào khoảng phố Cửa-nam và vườn Bách-thú mé trên phía bên Cột-cờ, do quan nguyên-soái Mierceck về pháo-thủ Đông-dương quản đốc.

Các binh sĩ bận quần áo vải vàng, nón trắn không bọc vải. Có những toán quân sau này dự cuộc điểm binh: 1 đội quân thuộc vệ binh Thuộc-địa thứ chín, 1 đội quân thuộc vệ binh khố đỏ Bắc-kỳ thứ nhất. các đạo lính thợ; 4 đạo lính khố xanh, có phường nhạc; và các đạo lính mang súng 75, súng cối-xay và xe phá lũy (tàn bỏ), vân vân.

Hồi 8 giờ thì khởi cuộc điểm binh.

Quan Toàn-quyền, quan Thống-sứ sẽ do đường Carnot và đường Victor Hugo đến, có một toán kị binh cầm cờ đi gần mặt.

Về việc quan Lãnh-sự Robert bị hại. — Cứ như tin tức phủ Toàn-quyền tiếp được, thì quân lính ở Quảng tây vẫn giao chiến với đảng cướp tàn hại miền ấy, và giết quan lãnh sự Robert. Đã đánh nhau mấy trận. Hiện đương dự bị để đánh mấy trận nữa.

Về hưu. — Theo như chỉ-dụ quan Giám-quốc ngày 22 octobre, quan cai-trị Pergier nguyên Công-sứ Hưng-yên được về hưu-trí kể từ ngày 30 janvier 1927.

Chắc nhân-dân, ai được tin ấy cũng lấy làm tiếc lắm, vì các quan cai-trị thâm hiểu tình tình quan-lại Annam và có lòng bênh vực cho dân đen như ông Pergier thật là dân biết nhớ ơn lắm. Quan cai-trị Delamarre vừa đổi sang Cao-mên nay lại thêm quan cai-trị Pergier về hưu, thật đáng tiếc cho dân lắm.

Việc hàn khẩu các chỗ vỡ — Chỗ hàn khẩu ở Lâm-do (Bắc-ninh) vì trận mưa to vừa rồi lại bị vỡ, thì hiện nay đã hàn khẩu lại gần xong.

Còn chỗ hàn khẩu ở Hạ-lão (Thái-bình) thì đã hàn khẩu xong cả rồi.

Tòa Thượng-thẩm. — Hôm qua tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này:

Cắn đứt tai. — Một hôm phó hương hội làng Đông đồ, huyện Đông-anh, là Ngô Giền cùng với hai người tộc-biểu ra điếm sai Lê Phiên là tuần-phiên đun nước để pha chè uống. Sau thấy Lê-Phiên nói đan mất, không chịu đun, cho là bướng liền đuổi đánh, Lê-Phiên chống cự lại, vật ngay phó hương-hội xuống đất rồi cắn mất một miếng tai. Tòa Nam-án tỉnh Phúc-yên xử quá nghiệt phạt Lê-Phiên 5 năm tội đồ. Tòa Thượng thẩm giảm tội cho tên ấy xuống 1 năm tù.

Vì một bữa chén mà đánh nhau. — Lý-trưởng Ng-hữu-Trụy, nhân có việc làng hội-họp ăn uống ở nhà đăng-sai tên là Phan. Vì chuyện tư thù lý-trưởng giả lờ quên không cho mời Trần-văn-Ngải đến uống rượu. Vì thế Trần-văn-Ngải lấy làm tức đến sinh sự đánh nhau với lý-trưởng. Nguyễn-văn-Nhạn là cháu lý-trưởng ra bênh đánh Trần-v-Ngải bị thương nặng. Tòa Nam-án tỉnh Vĩnh-yên phạt Ng-văn-Trụy, Nguyễn-văn-Ngải mỗi tên 10 đồng và Ng-văn Nhạn 3 tháng tù. Tòa Thượng thẩm tha cho Ng-v-Nhạn tội tù chỉ phạt có 20 đồng và tha cho hai tên kia được trắng án.

Con đánh chết em. bố trầm xác con. — Ng-thị-May, mới 11 tuổi, chơi đùa với em tên là thị Năm đánh em thế nào chẳng may vào chỗ phạm chết ngay lập tức. Bố là Ng-đăng-Tư sợ can thiệp đến mình mới đem trầm xác đứa con chết đi. Tòa Nam án tỉnh Hà-nam tha cho Ng-thị-May vì nó hãy còn bé dại và phạt Ng-đăng-Tư 3 năm tù án treo. Tòa Thượng-thẩm y án tha cho đứa con và lượng tha cho cả người bố, vì là khờ dại sợ bị quấy-nhiễu mà đem chôn giấu như thế.

Tiêu tiền công quĩ. — Hoàng-nhai-Canh là chánh tổng bị kiện tiêu 200 đồng của làng giao cho đào sông phải tòa Nam án tỉnh Ninh bình phạt 400 đồng, và phải bồi 200 đồng cho dân làng được tòa Thượng-thẩm tha vì xét là tiền ấy chánh tổng giao cho thầu khoán đào sông rồi trốn đi không đào chứ không phải là tiêu.

Ăn cắp lúa. — Tòa Thượng-thẩm y án tòa Nam án tỉnh Nam-định phạt Ng-ngọc-Chương làm nghề làm thuê 4 tháng tù về tội cắt trộm lúa non của một người tên là Vũ-Tài.

Ăn trộm đào ngạch. — Một người tên là Đặng-v Soạn bị kẻ trộm đào ngạch vào nhà ăn trộm những đồ thờ, sau nghi cho Đặng-văn-Đính là người làng mới trình lý-dịch đến khám nhà thì bắt được một cái bát-hương vứt ở vườn. Hỏi thì Đặng-v-Đính, không nhận lỗ gì và khai là vì trước không bỏ phiếu bầu nguyên đơn làm tộc-biểu, nên nguyên đơn nhân việc trộm mà bỏ tang vật vào vườn vu cho như thế. Tòa Nam-án tỉnh Hà-nam tha cho bên bị cáo. Tòa Thượng-thẩm y án.

Tù vượt ngục. — Ng-văn-Lai tức Trần-v-Lai tức Minh, phải tòa án Trừng-trị Haiphong phạt tù và tội ăn cắp và khi hết hạn tù thì phải đi biệt xứ chung thân vì trước đã 7 lần can án rồi. Trong khi ngồi tù ở Hòa-bình tên ấy vượt ngục trốn đi. Sau tầm nã bắt được thì tòa nam án tỉnh ấy xử 1 năm tù. Tòa Thượng-thẩm bác cái án ấy đi và cho là tòa Nam-án không có quyền xử đoán vì tên ấy sinh quán và trú án tại thành-phố Haiphong.

Một buổi hát nên đi xem. — Đến ngày 12 novembre M. Claude-Bourrin tại nhà hát Tây sẽ mở một cuộc diễn kịch đặc biệt, các vai trò toàn là các tay tài-tử Pháp có tiếng xưa nay ra đóng cả. Các vở hát toàn là của Molière tiên-sinh cả, và nên biết rằng cuộc hát ấy là tổ-chức riêng cho người Nam xem và tiền thu được sẽ quyên hết cho các nhà bị lụt. Người tổ-chức ra cuộc hát ấy lại có ý thử diễn một vở văn-chương Pháp hiển riêng cho một hạng người có thể hiểu thấu một kịch làm nên rất công-phu và lại hợp với các tắc lệ của mĩ-thuật nữa. Người Nam mình đã nhiều người biết cái giá-trị các vở tuồng của Molière tiên-sinh rồi và cũng nhiều người được đọc văn của tiên-sinh rồi, chỉ vì chưa được xem thấy các nhân-vật ở trong hài-kịch của tiên-sinh ở trên sân khấu mà thôi.

Vậy người Nam ta ai biết tiếng Pháp đã hiểu được những kịch của tiên sinh hoặc ai đã từng đọc những bản dịch thì bữa ấy chớ để lỡ dịp mà không đi xem.

Giá tiền chỉ tính bằng nửa giá thường mà thôi. Khi đã được xem mấy kịch như *Le mariage forcé*, *L'Amour Médecin* và *La jalousie du barbouillé* thì chắc lại nóng lòng sốt ruột muốn xem luôn kịch *Bourgeois Gentilhomme* nữa mà kịch này thì đến tận tháng giêng sau mới diễn.

Vé ngồi đã bắt đầu bán tại nhà M. Mai bán đồ khám có chân hội-đồng cứu-tế ở số 52 phố hàng Trống.

Phong tục mới — Mấy hôm nay có tin đồn rằng, tại trường Nữ-học kia có mấy người học trò bị đề ra ngoài cửa vì chuyện bướm ong bắt được quả tang. Nhưng hỏi ra thì chẳng phải là chuyện ong bướm gì cả, chỉ vì mấy cô bị thần kinh hệ chạy mạnh quá, cô mua cái quái cái quỉ gì về chơi đùa với nhau, bị bắt được nên phải trừng phạt như thế.

Việc đặt máy nói tại Hội-chợ. — Phòng kiểm sát Hội-chợ có lời nhắc lại các nhà có hàng bày tại Hội-chợ rằng, suốt trong kỳ Hội-chợ, các gian hàng có thể đặt máy nói được, giá mỗi cái là mười đồng.

Bơn xin đặt máy nói, sở Bưu-điện nhận cho đến ngày 10 novembre là cùng hạn.

MÙA RÉT NĂM NAY.
1000 Pardessus bán chiêu khách

Pardessus kiểu Hoa-kỳ cầu vai liền có thắt lưng:	giải 1m10 giá	6$40
»	» 1.05	» 5.30
»	» 1.00	» 5.20
kiểu Pháp	» 1.10	» 5.20
»	» 1.05	» 5.10
»	» 1.00	» 5.00

Qui khách nào muốn mua buôn xin hỏi giá riêng.

DEMANGE Hanoi.

Cứu giáp dân bị lụt. — M. Trần-minh-Thư, tổng sự tại công-ty Société Indochinoise des Graphites (mỏ Nam-ni) ở Laokay được phép ông chủ hội ấy cho đứng lên xổ động các anh em đồng sự quyên được một số tiền 227 $ 70 gửi về bản báo để giúp dân bị lụt. Số tiền ấy, bản quán sẽ chuyển giao đến hội đồng cứu tế.

Danh sách các nhà từ thiện xin đăng như sau này :

MM. Defiers 50 p. Lalot 25 p. Trần-minh-Thư, 15 p. Trần-đình-Phúc, 15 p. A. Poune 5 p. Nguyễn-hữu-Khánh, 5 p. Hoàng-kim-Ngọc 1 p. Vũ-minh-Cầu 1 p. Nguyễn-si-Lộc, 1 p. Trần-văn-Thận 1 p. Đào-quang-Đức 1 p. Hà-Tiu 15 p. Nguyễn-thế-Khôi 10p. Trần-Đức-Thanh 3 p. Nguyễn-văn-Tasi 1 p. Lê-thiện-Tương 5 p. Nguyễn-văn-Đa 3 p. Nguyễn-văn-Sự 3 p. Bùi-quang-Hy 2 p. Hồ-Quảng 2 p. Phan-văn-Hoàn 2 p. Đặng-Ngân 2 p. Trịnh-văn-Thi 2 p. Nguyễn-văn-Đăng 1 p. Nguyễn-văn-Ngọ 5 p. Vũ-văn-Thiện 5 p. Vũ-đình-Nhuy 2 p. Nguyễn-văn-Tinh 2 p. Brarçois Tư 2 p. Trần-khắc-Điền, 1 p. 50 Trần-như-Thông 1 p. 50 Vũ-văn-Kế 1 p. Phạm-đức-Viện 1 p. Trần-văn-Tạo 1 p. Nguyễn-văn-Cường 1 p. Đàm-văn-Quỳnh 1 p. Phạm-văn-Kế 1 p. Nguyễn-văn-Năm 1 p. Ngu,ễn-văn-Cốt 1 p Đặng-đình-Lanh 1 p. Trần-văn-Y 1 p. Trần-trọng-Tri 1 p. Trần-văn-Chữ 1 p. Nguyễn-văn-Trào 1 p. Trần-văn-Nhâm 1 p. Đào-văn-Lâm 1 p. Đào-văn-Thiệu 1 p. Trần-ngọc-Bèo 1 p. Trần-văn-Trai 0 p. 80, Nguyễn-văn-Tôn 0 p. 70 Bùi-ngọc-Hồi 0 p 60 Nguyễn-văn-Tuyết 0 p. 60 Lê-văn-Nghĩ 0 p. 50 Nguyễn-văn-Bao 0 p. 50 Phạm-văn-Hồi 0 p. 50 Nguyễn-văn-Lâm 0 p. 50 Trần-văn-Nghi 0 p. 50 Phạm-văn-Thu 0 p. 50 Nguyễn-văn-Vân 0 p. 50 Đỗ-văn-Khiêm 0 p. 50 Khuất-văn-Lạc 0 p. 50 Lê-văn-Cát 0 p. 50 Nguyễn-văn-Bổ 0 p. 50 Trần-văn-Nhiỏ 0 p. 50 Trần-ngọc-Nghĩa 0 p. 50 Nguyễn-văn-Đức 0 p. 50 Trần-ngọc-Phương 0 p. 50 Phạm-văn-Sau 0p. 50 Bà ; Trần-minh-Tam 5 p. Trần-thị-Chinh 3 p. Trần-thị-Rượu 1 p. Nguyễn-thị-Tiếp 1 p. Công 227 p. 70.

Cuộc hát tình Nhất phiếu hàng tâm — Cuộc hát Nhất phiếu hằng tâm trước định vào ngày 6 và 7 Novembre, nay lại hoãn đến ngày 20 và 21 Novembre.

Năm toa xe lửa đỗ. — Hôm thứ năm vừa rồi, chuyến xe chở hàng đi đến ga Bảo-hà (đường Laokay) vì hỏ ghi lắm, thành thử xe đụng phải một đoàn xe khác đỗ trong ga. Năm toa xe hỏng đổ lỏn thiệt cũng nhiều, nhưng may không việc gì đổ người.

Ngạch học-chính. — M. Vũ-quang-Thân, giáo học hạng năm, ở Nam-định, nay kỷ sẽ m việc phát lương cho các giáo chức ở trường ấy.

Ngạch tòa sứ. — M. Nguyễn-văn-Tay, thư ký hạng năm, được nghỉ dưỡng-bệnh một tháng lĩnh cả lương.

Ngạch lục sự. — M. Nguyễn-văn-Chi, lục sự hạng nhì ở Lao-kay, được nghỉ phép sáu tháng, lĩnh nửa lương.

Ngạch y-tế. — M. Đào-trọng-Xuân thầy thuốc thứ sai tập sự ở Bắc-ninh, được nghỉ dưỡng bệnh một tháng, lĩnh cả lương.

Cô Trịnh-thị-Thọ, nữ đỡ thực thụ hạng sáu, ở La xá (Hải-dương), được nghỉ dưỡng bệnh 15 ngày.

Khéo chăng mua lắm ! Ai bỏ mách giùm. — Một tên thợ mũ ở vào làm tại số nhà 20 phố Tiên Tsin, thừa cơ nhà vắng, cậy hèm ăn cắp mất hai cái áo đàn-bà, một cái cầm nhung mùi huyền, một cái cầm châu mùi hoa cà và tiền bạc cùng vật vănh đáng giá 30 đồng rồi trốn đi mất. Tên thợ ngỗ ấy người trại hàng Hoa, có cả đã già bán hàng nước trên làng Bưởi. Tên ấy đầu hai, trạc độ 41, 42 tuổi, có ít rỗ trên mép. Vậy ông bà nào thấy người như thế mà đem bán các thứ kể trên này thì làm ơn báo đột xếp hết hộ, sẽ xin hậu tạ.

Người ở nhà 20, phố Tiên-Tsin Hanoi

Ai cũng làm lấy được

Chỉ có 0 $ 60 mua một lọ quintonine pha với một lít rượu vang thường thì sẽ được một thứ rượu vang rất bổ. Những lọ quintonine có bán tại hàng bào-chế BLANC, phố Paul-Bert, Hanoi, giá có 0 $ 60 một lọ.

Cần mua quốc-trái Đông-pháp 50 $ 00 trả giá rất cao, hỏi tại : Fonderie Tonkinoise, Hoàng-xuân-Lan, 53 bis Avenue Henri d'Orléans, Hanoi.

Quan Đốc-tờ Bi-cô-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh nổi thương, cảm vì ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng xát trứng cá.

Phòng khám bệnh chuyên tại phố hàng Gà số nhà 33, Hanoi, đồng nhất ở

Quan Đốc-tờ có rà nhà chơ người ốm ở 6m đến năm, sẽ chữa tận nơi.

ĐÁM MA QUAN LÃNH-SỰ LONGTCHEOU

Hội Indochine Films & Cinéma đã chụp phim ảnh đám ma quan Lãnh-sự Long Tchéou hôm qua, 3 Novembre, khởi đầu rước linh-cữu đi từ nhà ga Hanoi đến nhà thờ làm lễ, và từ nhà thờ đến vườn nghĩa địa.

Phim ảnh này chiếu tại rạp :

Cinéma Palace và Family Cinéma Hanoi

Từ thứ tư 3 đến thứ ba Novembre 1926

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thọ đệ nhất đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.

Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said lãi-có Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt nổ các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50

Phòng khám bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 22. GIÂY NÓI SỐ 236

1918.

Hội-chợ Hanoi

Mọi việc ở Hội-chợ năm nay sẽ bắt đầu từ ngày 28 Novembre, đến ngày 12 Décembre thì thôi.

Từ sơ. — Mấy hôm nay không ngày nào là không thấy sở mật-thám đi bắt những người bị ăn nẹp hộ, cho thừa-phát lại đề cầu thúc thân thể.

Ngày hôm qua một người ở phố Nghĩa-địa tây là M. T. ngày hôm nay lại M. H. X. N. ở phố hàng Bạc, ấy là không kể những người bị mấy hôm trước.

Hai người đánh một, hay một người đánh hai. — Chuyến xe lửa cuối cùng ở Lạng-sơn về Hanoi chiều chủ nhật vừa rồi, khi tới ga phố Tơsơn, thì có hai người lính Tây trắng và một người lính Tây đoa, thuộc về binh thuộc-địa thứ 9, không biết vì duyên cớ gì mà trước còn sinh sự to tiếng với nhau, sau thành ra ẩu đả nhau một trận rất kịch liệt, hành khách ai nom thấy cuộc đấu võ ấy, cũng phải rùng mình ba lần gấy. Sau may có người lên mách một ông quan ba cũng đi chuyến xe ấy, ngồi ở toa hạng nhất, xuống toa, nên mới dẹp yên được.

Khi về tới ga Hanoi, quan ba bảo cả ba người về sở phải giảng hòa mà về trại ngay, không được lôi thôi sinh sự với nhau nữa.

新民書館

TIỂU-THUYẾT

THIẾT-HOA -TIÊN SỬ'

Đã có bán cuốn thứ

2

Hay lắm ! Có xu một cuốn.

TÂN-DÂN-THƯ-QUÁN

Tại trường Cao-đẳng. — M. Nguyễn-Toàn thì hạng tư ngạch tòa sứ Bắc-kỳ nay đề ra ngoại ngạch thư thuộc quan Học-chính để trường bổ dụng tại phòng thí-nghiệm hóa-học trường Cao-đẳng thay M. Kwong-đình-Tinh được sẽ thi sai tư chức.

Trục xuất cảnh ngoại. — Những người Khách Hoàng-bỉ-Long, Hoàng đình-Khoay, Hoàng-chấn-Thịnh, không có chỗ ở nhất định ở Đông dương, nay đều phải trục ra ngoài thuộc địa.

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

35 nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 295

Xét-nghiệm máu-mủ, đờm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn-bà và bệnh trẻ con.

Nội khoa tổng quát.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ rưỡi đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 5854

Các tin vặt. — Ng-văn-Đô tức Ba-Đô 23 tuổi nhà ở phố Lương-ngọc bị kiện là hội tin một cái xe đạp giá 28 đồng của Ng-văn-Quynh ở phố Sinh-từ, Ng-thị-Ky 26 tuổi ở Nam-định ăn cắp quần áo của Trương-thị-Nhất ở Ngọc-hà đều phải bắt để xét hỏi.

CÁC PHÁ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu báo chế Montès, 5, phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh hẳy nay thì ở trên lọ thuốc phải có hiệu rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Cassanz* ».

Thuốc cũng vàng, giấy giản lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên dòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm.

9009

Tin sau cùng

Quan Toàn-quyền Violette xứ Algérie lại sắp chức một hạn nữa.

Hội nghị viện Pháp

Hai nghị-viện đã triệu tập đến ngày 12 novembre này sẽ họp.

Nước Pháp với nước Ý

M. Grandi, phó thượng thư bộ ngoại-giao có bảo với quan đại-sứ nước Pháp rằng những kẻ biểu tình phản đối trước sứ-bộ Anh-sự Pháp tại thành Vintimelle sẽ phải trọng phạt.

(A R I P.)

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội Đua-thuyền. — Vì năm nay nhiều nơi ngập lụt, dân-tình sát-sát nên Hội-đồng Khánh-tiết thành phố tạm đã định giảm cái chương-trình ngày hội Đua-thuyền như sau :

Ngày 10 Novembre

21 giờ : Rước đèn, có phường nhạc đề cử nhạc. Rước qua các đường phố sau này :

Khởi hành từ trại Bouët, qua đường Paul-Bert (đừng lại ở trước Khách-sạn Hôtel de Commerce) ; phố Harmand, Pottier (đừng lại ở trước tòa Đốc-lý) phố Roadong, Galliéni (đừng lại ở trước dinh quan Thiếu-tá), đường Amiral Courbet, Félix Faure, Brière de l'Isle, Paul-Bert (đừng lại ở trước khách sạn Hôtel de l'Europe và Hôtel Teston), đường Amiral de Bausmont, Bonnal, phố Lanessan, Avenue de Nations, Rond point de France-Maréchal Joffre, Paul-Bert, rồi về trại Bouët.

Ngày 11 Novembre

10 giờ : Làm lễ cầu hồn tại Nhà thờ. Buổi chiều có cuộc đua ngựa, do hội « *Cercle Sportif* » ở Hải-phòng tổ chức, có phường nhạc binh sở nhạc giáp. Thu được bao nhiêu tiền đều quyên giúp các dân bị lụt.

20 giờ : Thắp đèn ở vườn hoa nhà hát Tây.

Sinh tử giá thú. — Số sinh tử giá thú về tháng octobre 1926 như sau này :

Người Âu

Sinh : 6 con gái, 3 con gái, cộng 9 người ;

Khai sinh : 1 con gái ;

Hôi : 2 đám ;

Cưới : 3 đám ;

Tử : 2 đàn ông, 1 trẻ con, cộng 3 người.

Người Nam

Sinh : 131 con giai, 148 con gái, cộng 279 người ;

Hôi : 3 đám ;

Cưới : 4 đám ;

Tử : 51 đàn ông, 40 đàn bà, 63 trẻ con, cộng 159 người.

Người Khách

Sinh : 16 con giai, 14 con gái, cộng 30 người ;

Tử : 4 đàn ông, 5 đàn bà, 4 trẻ con, cộng 13 người.

Bỏ quên trên xe — Thợ thị Bát, 24 tuổi, nhà số 145 phố Arsenal bán đồ lý đi xe không nhớ số, bỏ quên một chiếc ô hàng lụa thâm giá hai đồng bạc.

Giải ra ngoại ô Âu. — Ngày hôm qua, tinh cảnh sát bắt được 12 tên ăn mày đi dong trong thành-phố thì đã điện ra ngoại châu.

Mất vì đa. — Lê-Cửu-An, 39 tuổi, nhà số 107 phố Đầu-cầu, đánh rơi mất chiếc ví đa đựng nhiều giấy vật và chiếc bình thuế thân năm nay, số 21.555.

Mất trộm. — Nguyễn-văn-Đạo, ở Lạc-viên có đơn trình mất trộm quần áo và đồ vật đáng giá 10 $ 30.

Từ giờ sắp đi đã là tháng cá-mè rồi, đây, nếu ai mà bắt cần thì thường bị mất trộm luôn, vì những quân ăn xương hay bắt thép giới đang thất giá đi kiếm ăn. Vậy thì các ngài nên tránh của của thầy cảnh sát về đạo này cũng hơi nặng-nề hơn cả.

Đệ vào tòa án. — Những việc sau này phải đệ vào tòa án đề xét : 1· Ng-thị-Phi 20 tuổi, Ng-v-Ty, 35 tuổi, Phạm-v-Hột 12 tuổi và Ng-thị-Hân 15 tuổi đều bị thua ăn trộm hoa sân thành-phố ; 2· Trần-quang-Thiện 15 nhà số 16 phố Đường-sắt bị thua ăn cắp 121 đồng bạc của Trần-v-Vệ ở số nhà 114 phố Clémenceau ; 3· Dương-văn-Vệ 19 tuổi làm nghề kéo xe nhà ở Hàng-kênh bị thua ăn cắp chiếc dây lưng đáng giá 3 đồng bạc của Ngô thị-Sáu.

HÀ ĐÔNG

Lại sản ăn lúa. — Năm nay bọ ta không phải cái nạn vỡ đê như tỉnh Bắc-ninh, Hải-dương, Thái-bình, Hưng yên, và cũng không phải cái nạn bọ xít như năm trước ; trừ ít nhiều chỗ trũng bị lụt nước mưa không kể, còn các nơi đồng cao, lúa má xấy nghe thấy tốt hơn mọi năm ; các nông-gia đều đã có ý mừng.

Nhưng khốn thay, ba tháng trông cấy, một ngày trông quả, hiện nay lúa đã kết quả, gần đến lúa gặt, thì các cánh đồng về vùng thượng huyện Thanh-oai, lại thấy lác đác có sâu ; thứ sâu này không phải như thứ họ xít năm xưa, là một thứ sâu như con tằm nó cứ cắn ngang từng đề lúa, làm cho đứt xuống ruộng. Giá lúa được thật giá rồi thì cũng không hại, hay giá ruộng được cao khó thì rụng xuống lại nhặt lên, cũng chẳng hại là mấy ; song ruộng thì bảo lãy, mà lúa chưa được già lắm. Bởi vậy lỡ ra đến trung tuần tháng này gặt là vừa, thì hiện nay các nông-gia ở vùng ấy đã đều phải vội-vàng cắt chạy sâu ra số. Gặt như thế thật cũng thiệt hại cho các nhà nông lắm.

Có phải là báo thù không ? — Vừa rồi một chuyến xe lửa Hanoi — Nam-định đi đến km 31+300 về địa phận làng Phú-mỹ, thì sực thấy có cái thùng sơn đề sơn đường, không biết kẻ nào lại đem để lên giữa đường xe lửa, thành thử đoàn xe lửa đương chạy mạnh, tới đó, ầu tung cái thùng sơn đi, nhưng may xe không trượt bánh.

Người ta đồn rằng đâu vì người lý trưởng cũ làng ấy có hiệp hiềm với người lý-trưởng đương thứ, nên sai con em ẩm làm việc như thế, để ngỏ xấu ra tai nạn gì thì người lý-trưởng đương thứ phải chịu trách nhiệm. Nếu quả như vậy thì cái cách báo thù này tuật là già-mau lắm vậy.

PHÚC-YÊN

Cũng sâu cắn lúa. — Năm nay trời ra tai cho suất dân hạt Đề-kỳ phải enju. Cả thứ tai nọ nạ, nào là thầy tai, hồn ta, dịch tả, giờ bão, rất là ghê gớm, không kẻ giờ có như thế. Hạt Phúc-yên tuy không bị nạn vỡ đê, không đến nỗi tan cửa nát nhà trôi người mất cả, nhưng bị nước mưa từ ngập, ruộng nương bị ngập chìa ba cũng mất hai phần, còn những chỗ cao có thể cấy được, thời bị mưa lâu nước đầy, cấy lúa cũng không sinh đẻ được, thành ra lúa xấu, dân sự đương lo sợ về nỗi nơi mất hết, chỉ còn ít chỗ cao lúa lại xấu thế, thời sự kém tối sau đây biết là chừng nào. Thế mà đã chắc được ăn đâu, bây giờ lúa đã gần chín, ông xanh kia đỏ địa làm sao, lại giông mất từ sáu xuống của ruộng lên (8 lần) rất là thảm sự, nhưng ruộng khô ráo cho có thể nhặt với được ít nhiều, nhưng năm trời lại nắng mưa, phần nhiều ruộng còn đầy nước cả, sâu cắn rụng xuống là mất về lại lúa hãy còn xanh, đầu có mất công nhặt cũng là vô ích, Thế là cả ăn đến miệng trời lại cướp đi, mất của mất công, chung qui vẫn hoàn đói k- b, tuy tỉ với các dân vỡ đê, không phải nộp cửa ngập nhà, nhưng tính cảnh thống k ổ cũng không khác mấy. Mong rằng chính phủ sẽ thân biết cho, phái người về xét nghiệm xem thứ sâu gì, có cách gì trừ được thứ sâu ấy thì thi hành cho, để cứu lấy tài sản tính mệnh của dân thì dân được đội ơn vô cùng.

Hình dạng con sâu này tựa như con tằm, đêm thời leo lên cắn rương lúa, ngày lại chui xuống gốc tán để ẩn.

H. T. V.

BẮC-NINH

Bệnh dịch tả. — Mấy hôm nay ở làng Bật-càng thuộc huyện Gia-lâm và làng Đông-xá thuộc huyện Yên-phong, có nhiều người chết về bệnh dịch tả lắm.

số 99

BẮC-TỔNG

Dương-gia-tướng

NGUYỄN-BỒ-MỤC dịch thuật

Lại nói chuyện *Sài* phu-nhân đem ba vạn quân ra trận, dặn bảo *Mạnh lương* rằng :

— Ta nên y kế thì hành. Tướng-quân đem một vạn quân tiến vào *Hoàng - hà cửu - khúc* để đánh tả *Long-phúc* (1) đánh ra ; Còn tôi đem đại-binh đánh vào *Long-đầu* (2), rồi vòng quanh ra phía sau trận, cùng *Mục-quế-anh* hội-hợp.

Sài phu-nhân sắt đặt đâu đấy rồi, truyền quân tiến đánh. *Thiết - đầu-thái-tuế* đứng trên *tường*-thời trông thấy, tức thì đem quân bin-bộ tiến ra mà quát to lên rằng :

— *Tống - tướng* kia ! Dám cả gan đem quân tới đây phá trận, thật là nẫu lấy cái chết !

Sài phu-nhân thúc ngựa tiến đánh. Hai bên giao-chiến trong mấy hợp, chưa phân thắng bại, bỗng nghe một tiếng súng nổ ở phía sau trận, *Mạnh lương* đã trúc quân từ *Long*-phúc đánh ra.

1. *Long-phúc* nghĩa là bụng rồng
2. *Long-đầu* nghĩa là đầu rồng.

Quân *Liêu* thấy vậy rối-loạn, *Thiết-đầu-thái-tuế* phải đem quân quay lại để cứu-viện. *Sài* phu-nhân thừa thế đuổi đánh, nhưng quân *Liêu* ở hai phía *Long-tu* (1) và *Long - chảo* (2) cùng sung-đột tiến đến.

Sài phu-nhân cùng *Mạnh - lương* chia quân trước sau hai mặt tế đánh. Bấy giờ trời đã gần tối *Sài* phu-nhân mỗi một, bỗng thấy thai động, đang ngồi trên mình ngựa, kêu to lên một tiếng : *ối, chao chao đau !*

Bộ-hạ xung quanh ai nấy đều sợ thất-sắc. Chỉ trong chớp mắt, có đứa hài-nhi sổ ra, rồi *Sài* phu-nhân ngất đi mà ngã xuống đất. *Thiết đầu thái-tuế* thấy vậy, lại quay ngựa đem quân lại đánh.

Tống kai ngự-sử, bỗng sở một toán binh-mã ở đâu kéo đến, khám nào như gió quán sấm vang, thì là toán quân của *Mục-quế-anh* đó. *Mục quế anh* thấy vậy giả như đánh *Thiết đầu thái-tuế* để cứu viện cho *Sài* phu-nhân.

Thiết-đầu thái-tuế biết sức không địch nổi, liền bỏ mặt đạo kim-quang đi trốn, nhưng bị thai-khí xung phá, không thể trốn thoát. *Mục-quế-anh* dùng pháp phi-đao chém được ở trước trận.

1. *Long-tu* nghĩa là rồng rồng.
2. *Long-chảo* nghĩa là mông rồng.

Quân *Liêu* bỏ chạy tán loạn, lại bị *Mạnh-lương* thừa thế đuổi đánh, giết chết quá nửa, chỉ còn một phần ít chạy thoát về được mà thôi.

Mục quế-anh chém được *Thiết-đầu thái-tuế* rồi, với-vàng chạy lại cứu đỡ *Sài* phu nhân dậy, rồi đem đứa hài-nhi cuốn lấy vào lòng, thu quân về trại, thế là phá vỡ được *Thanh-long-trận*.

Mục-quế-anh đã được toàn thắng về đến trong trại, vào bái-yết *Dương* lục-lang, thuật rõ đầu đuôi việc phá *Thanh long-trận*. Lại nói đã *Dương* lục-lang bỗ rằng *Sài* phu-nhân được bình-an vô-sự.

Dương lục-lang nghe nói, mừng rỡ khôn xiết, sai người đem *Sài* phu-nhân vào chốn hậu-đinh để yên nghỉ, còn đứa hài-nhi thì lấm vào đưa trình *Dương* lệnh-bà.

Dương lệnh bà xem một đến bế xong, mừng rỡ mà bảo rằng :

— Đứa bé này đi ra-mạo thật giống anh nó (trỏ *Dương tân bảo*) như đúc !

Dương lệnh-bà mới đặt tên cho là *Dương-hữu-quảng*, và giao cho ẩn-bà trông nuôi. Lại nói chuyện nguyên-soái bên *Liêu* là *Hàn diên-thọ* bị thua luôn hai trận, lại tổn-hại mất nhiều binh-mã, liền sai người mời *Xuân-nham* đến để thương-nghị mưu-kế.

Xuân-nham nói :

— Kế kia đến gỡ binh-pháp đến đâu, cũng quyết không thể phá vỡ được *Mê-hồn-trận* cần ta vậy. Nếu chúng dám đem quân ra trận lần nữa thì ta sẽ đánh cho chẳng còn sót một mảnh giáp.

Hàn-diên-thọ nói :

—Tướng-quân nên lưu tâm đến thận lắm mới được, kẻo bên *Tống* cũng có nhiều những tay am-hiểu binh-pháp, sợ ở nên coi thường.

Xuân-nham nói :

— Tôi sẽ có mưu-kế,

Xuân nham nói xong, liền đi thương nghị với *Lã* quân-sư. Cả thảm-tử chạy về phi báo *Dương tân-bảo* rằng :

— Quân *Liêu* già ý đề-phòng, đã sửa sang các mặt trận-địa, rất là kiên-cố.

Dương - tân - bảo truyền bảo các tướng rằng :

— Trận thế đã biến-động, ta nên ý kế tiến đánh.

Dương-tân-bảo lại sai người mời *Chung đạo-nhân* đến để thương nghị việc tiến-binh.

Chung đạo-nhân nói :

— Bây giờ nên đánh *Bạch-hổ-trận* rồi sau sẽ lấy cớ mà phá.

Dương-tân-bảo nói :

— Vậy nên sai ai ?

Chung đạo-nhân nói :

— Lần này thì thân-phụ ngươi nên ra trận.

Dương tân bảo vâng lời, vào nói với *Dương* lục-lang. *Dương* lục-lang nói :

— Ta cũng nên tự-hành ra trận để khuyến khích các tướng.

Dương-tân bảo lại rằng, ngày hôm sau, *Dương* lục-lang mặc giáp lên ngựa, đem hai vạn quân tiến ra đánh *Bạch-hổ-trận*. Quân *Liêu* cũng ra bố trận rồi, nghe như tiếng súng nổ ầm-ầm. *Xuân nham* thúc lên đứng trên *tường*-đài, tay cầm lệ cờ đỏ, để chỉ-huy các tướng.

Tướng Liêu là *Tô hà-khánh* mới lãi trận-mãn, đem quân ra đánh thì vừa gặp *Dương* lục lang đến. Hai bên giao chiến hơn ba mươi hợp thì *Tô-hà-khánh* giả-cách thua, quay ngựa bỏ chạy.

Quân *Tống* thừa thế đuổi theo, bỗng nghe trên *tường*-đài có tiếng thanh-la vang động, một là cờ vàng phất phới, bỗng biến thành *Sát-quỉ trận*. *Bà-trinh* công-chúa đem quân xây kín bốn mặt.

Dương lục-lang thấy trong trận đường lối tung-tụp, thành ra rối loạn không biết đi về phương nào. *Tô-hà-khách* cũng đem quân quay lại, bỏ vây *Dương* lục-lang.

Dương lục lang một mình xung-đột gia sức để đánh, nhưng quân *Liêu* bốn mặt như mưa, không thể nào trốn ra cho thoát. Quân thua chạy về phi báo *Dương-tân-bảo*.

Dương tân bảo giật mình kinh sợ mà rằng :

Bây giờ biết làm thế nào !

Nói xong, tức thì gọi *Tiên-tán* đến mà bảo rằng :

— Tướng-quân nên mau mau đi mời quân tế cơ lỗi bên cạnh đánh vào, lấy đá đập vỡ hai chiếc thanh-la, khiến cho *Bạch-hổ* thành ra không mắt, ắt ông biết lối nào mà xem, rồi tới sẽ đem quân tiếp ứng.

Tiên tán vâng lệnh, hăng-hái đem quân ra đi. *Dương-tân bảo* lại gọi *Hoàng quỳnh-nữ* mà bảo rằng :

— Nữ tướng-quân nên đem quân theo lối hữu-môn đánh vào. Trước hết hãy khô hai lá cờ vàng với đi, khiến cho *Bạch-hổ* thành ra không tai, chẳng biết lối nào mà nghe thì quyết nhiên quân *Liêu* phải sinh ra rối loạn.

Hoàng quỳnh-nữ cũng vâng lệnh đem quân ra đi. *Dương tân-bảo* lại gọi *Mục quế-anh* mà bảo rằng :

— Nàng đem một vạn binh-mã, cứ hằng lối giữa tiến vào, để cứu cho hân-phụ ta.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

L'étranger conjectura que cette chambre communiquait avec celle des époux Thénardier. Il allait se retirer quand son regard rencontra la cheminée; une de ces vastes cheminées d'auberge où il y a toujours un si petit feu, quand il y a du feu, et qui sont si froides à voir. Dans celle-là il n'y avait pas de feu, il n'y avait pas même de cendre; ce qui y était attira pourtant l'attention du voyageur. C'étaient deux petits souliers d'enfant de forme coquette et de grandeur inégale; le voyageur se rappela la gracieuse et immémoriale coutume des enfants qui déposent leur chaussure dans la cheminée le jour de Noël pour y attendre dans les ténèbres quelque étincelant cadeau de leur bonne fée. Éponine et Azelma n'avaient eu garde d'y manquer, et elles avaient mis chacune un de leurs souliers dans la cheminée.

Le voyageur se pencha.

La fée, c'est à-dire la mère, avait déjà fait sa visite, et l'on voyait reluire dans chaque soulier une belle pièce de dix sous toute neuve.

L'homme se relevait et allait s'en aller lorsqu'il aperçut au fond, à l'écart, dans le coin de plus obscur de l'âtre, un autre objet. Il regarda, et reconnut un sabot, un affreux sabot du bois le plus grossier, à demi brisé et tout couvert de cendre et de boue desséchée. C'était le sabot de Cosette. Cosette, avec cette touchante confiance des enfants qui peut être trompée toujours sans se décourager jamais, avait mis, elle aussi, son sabot dans la cheminée.

C'est une chose sublime et douce que l'espérance dans un enfant qui n'a jamais connu que le désespoir.

Il n'y avait rien dans ce sabot.

L'étranger fouilla dans son gilet, se courba, et mit dans le sabot de Cosette un louis d'or.

Puis il regagna sa chambre à pas de loup.

IX

Thénardier à la manœuvre

Le lendemain matin, deux heures au moins avant le jour, le mari Thénardier, attablé près d'une chandelle dans la salle basse du cabaret, une plume à la main, composait la carte du voyageur à la redingote jaune.

La femme debout, à demi courbée sur lui, le suivait des yeux. Ils n'échangeaient pas une parole. C'était, d'un côté, une méditation profonde, de l'autre, cette admiration religieuse avec laquelle on regarde naître et s'épanouir une merveille de l'esprit humain. On entendait un bruit dans la maison; c'était l'Alouette qui balayait l'escalier.

Après un bon quart d'heure et quelques ratures, le Thénardier produisit ce chef d'œuvre :

Note du monsieur du n° 1

Souper	fr.	3
Chambre	«	10
Bougie	«	5
Feu	«	4
Service	«	1
Total	fr.	23

Service était écrit *servisse*.

— Vingt-trois francs ! s'écria la femme avec un enthousiasme mêlé de quelque hésitation.

Comme tous les grands artistes, le Thénardier n'était pas content.

— Peuh ! fit-il.

C'était l'accent de Castlereagh rédigeant au congrès de Vienne la carte à payer de la France.

— Monsieur Thénardier, tu as raison, il doit bien cela, murmura la femme qui songeait à la poupée donnée à Cosette en présence de ses filles, c'est juste, mais c'est trop. Il ne voudra pas payer.

Le Thénardier fit son rire froid, et dit :

— Il payera.

Ce rire était la signification suprême de la certitude et de l'autorité. Ce qui était dit ainsi devait être. La femme n'insista point. Elle se mit à ranger les tables; le mari marchait de long en large dans la salle. Un moment après il ajouta :

— Je dois bien quinze cents francs, moi !

Il alla s'asseoir au coin de la cheminée, méditant, les pieds sur les cendres chaudes.

— Ah ça ! reprit la femme, tu n'oublies pas que je flanque Cosette à la porte aujourd'hui ? Ce monstre ! elle me mange le cœur avec sa poupée ! J'aimerais mieux épouser Louis XVIII que de la garder un jour de plus à la maison !

Le Thénardier alluma sa pipe et répondit entre deux bouffées :

— Tu remettras la carte à l'homme.

Puis il sortit.

Il était à peine hors de la salle que le voyageur y entra.

Le Thénardier reparut sur-le-champs derrière lui et demeura immobile dans la porte entre-baillée, visible seulement pour sa femme.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Tiểu-thuyết dịch-thuật, của ông Victor Hugo

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Khách đoán chừng rằng phòng ấy tất có cửa thông với phòng riêng của vợ chồng nhà chủ. Khách đã tính quay trở ra, thì lại chợt nom thấy cái lỗ khói, lỗ khói ấy rộng thênh-thang xây theo lối lỗ khói các nhà trọ, không mấy khi có đốt lửa, mà khi nào đốt thì đồng lửa nhỏ bằng thì, những nơm vào đã thấy lạnh người rồi. Trong cái lỗ khói đó thì chẳng những không có lửa đốt mà trọ cũng không có, tuy vậy mà khách phải chú-ý đến những vật để ở trong lỏ. Những vật ấy là hai chiếc giầy trẻ con, đáng giầy thật xinh, mà lại chiếc to chiếc nhỏ. Khách thấy vậy mới sực nhớ ra cái tục rất có ý thú, từ cổ lưu truyền lại, cứ đến tối hôm lễ giáng-sinh thì con trẻ đem giầy mà giấu vào lỏ khói, để chờ cho có tiên đỡ-đầu mình có đem cho vật gì quý-báu thì bỏ vô đó. Chị em con *Eponine* và *Azelma* thì hẳn là không quên tục ấy, cho nên mỗi đứa đem một chiếc giầy mà giấu trong lỏ khói.

Khách cúi xuống nhìn.

Thì ra tiên, tiên dậy tức là mẹ của hai đứa, tiên đã đến thăm giầy rồi, cho nên trong mỗi chiếc giầy có một đồng bảo bạc mới.

Khách biết vậy đã toan đi ra, thì lại thấy ở tên trong cùng lỏ khói, riêng hẳn ra một chỗ thật tối mù-mịt, một cái gì như. Nhìn kĩ ra thì là một chiếc guốc, một chiếc guốc thô-xấu đã mòn đã gầy cả, những bùn cùng bụi lem nhem. Đó là guốc của con *Cosette*. Thì ra tội-nghiệp con trẻ, những-hờ mãi mà cũng không thất-vọng, chứa bao giờ được thấy tiên cho cái gì, mà năm nào cũng cứ chịu khó đem guốc vào để trong lỏ khói.

Đứa con trẻ tòng-lai chỉ biết những nỗi ngao-ngán, mà vẫn duy-trì được cái lòng hi-vọng như thế, thật là một sự trác-tuyệt, một sự êm-ái vô cùng.

Trong guốc không có gì cả.

Khách rờ túi áo *gi-lê*, rồi cúi xuống mà bỏ một đồng tiền vàng vào trong chiếc guốc của *Cosette* (đồng tiền vàng, gọi là *louis*, ăn hai-mươi phật-lăng).

Rồi thì khách rón-rén mà về phòng mình.

IX

Thénardier giở cái tài riêng nhà chứa-trọ

Sáng hôm sau, chừng hơn hai tiếng đồng-hồ trước khi sáng rõ, thằng chồng *Thénardier* đã dậy rồi, đã thắp một cây nến ngồi vào một cái bàn ở dưới chỗ phòng thấp khách uống rượu, tay cầm bút đương kê cái đơn hàng cho người khách bận áo *ô-đinh-gốt* vàng.

Con vợ thì đứng cúi nhìn thằng chồng viết. Không ai nói với ai câu gì hết. Chồng thì thâm-trầm nghĩ-ngợi, vợ thì có ý sợ cái tài, phục cái trí của chồng, như thể được cái hạnh-phúc đứng trước ông thần ông thánh nào vậy. Trong nhà duy chỉ có một tiếng động, là tiếng con *Cosette* quét bậc thang.

Thénardier múa bút trong chừng một khắc đồng-hồ, xóa đi viết lại mấy lần rồi, thì thành ra được áng văn tuyệt-tác sau này :

Đơn của ông khách buồng số 1.

Bữa cơm tối	3	phật-lăng.
Buồng	10	—
Nến	5	—
Đốt lò-sưởi	4	—
Hầu-hạ	1	—
Cộng	23	—

Tiếng *service* nghĩa là hầu-hạ thì viết ra *servisse*. Con vợ đọc số cộng lấy làm nức lòng mà lại hơi dè-dặt mà rằng :

— Hai-mươi-ba phật-lăng !

Thằng chồng thì phàm đã vào bộc đại-tài, không biết thế nào là phỉ-chí, bèn bỏ môi ra. Phì ! một cái.

Chính cái bĩu môi của ông *Castlereagh* khi tại hội-nghị đồng-minh ở thành Duy-đã-nạp, ông đương thảo cái đơn kê những khoản bồi-thường mà nước Pháp phải trả vậy. Con vợ không dám nói-năng gì nữa, bèn đi dọn-dẹp các bàn, còn thằng chồng thì đi ngang đi dọc trong hàng rượu. Cách một hồi nó lại nói :

— Tao đây phải trả nợ những nghìn rưỡi phật-lăng thì sao !

Nói rồi nó đến ngồi bên cạnh lò-sưởi, hai chân gác lên đống tro hãy còn ấm. Con vợ lại nhắc :

— Này, cha nó chớ quên rằng hôm nay tôi tống con *Cosette* đi. Con yêu-quái ấy, với cái búp-bê của lão kia cho, nó làm cho tôi ung ruột. Thà rằng tôi phải lấy vua Lô-ý mười-tám, còn hơn là phải chứa nó trong nhà đến một ngày nào nữa.

Thằng chồng châm điếu hút thuốc, rồi rỉ răng ở giữa hai hòi, mà rằng :

— Cái đơn này thì rồi mẹ nó đưa cho lão, nghe.

Nói vậy rồi nó đi ra.

Nó vừa ra khỏi phòng thì người khách lạ đi vào.

Nó liền vào theo sau lưng khách, đứng sững ở giữa cửa, chỉ con vợ nó nom thấy nó mà thôi.

(Còn nữa)

* *Những hồi từ đầu, đã in thành sáu quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :*

Quyển I	223 trang, bán.	0 $ 50	Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển. . . 0$20
— II	203 —	0 45	
Phần thứ nhất. — III và IV	159 —	0 35	
— V và VI	193 —	0 45	Cả sáu quyển gửi làm một gói 0 60
— VII và VIII	314 —	0 65	
Phần thứ hai. Quyển I	213 —	0 45	

KHẢO VỀ Y-HỌC CỔ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

(Tiếp theo)

Thất tình

Thất tình là hỉ, nộ, ưu, tư, bi, khủng kinh. Tất tình vốn không có bệnh thường gì, mà hễ lụy đến thân mình trong năm tạng. Thất tình thời quá thì nguyên khí nỗi (suy nhược), mà chứng bệnh ngoại tà tự bì mạo xâm lẫn vào, làm cho tổn thương huyết khí.

Hỉ. — Hỉ là mừng, mừng quá thì thương tâm, thần phế, mạch tán. Nội kinh nói : « Bạo hỉ thương khí *(dương)* ». Sách Linh khu nói : « Hỉ lạo không có thương thì thương phách, (vía) ».

Nộ. — Nộ là giận, giận quá thì thương can, hồn hạt, tỉnh tán. Nội-kinh nói : « Bạo nộ thương khí âm ».

Ưu. Ưu là lo, lo quá thì thương ý, khí trệ, thần suy. Nội kinh nói : « Tuy không thương tà, bệnh tự trong sinh, gọi là thoát doanh ». Sách Linh khu nói : « Lo phiền quá thì thương ý ».

Tư. — Tư là nghĩ, nghĩ quá thì thương tì, ý uất, thổ nỗi, ban ngày nghĩ quá độ thì thương khí *(dương)*, ban đêm nghĩ quá độ thì thương khí *(âm)*. Nội kinh nói : « Nghĩ thì tâm thần loạn chí, cho nên khí kết ». Sách Linh khu nói : « Nghĩ ngợi ấy này thì thương thần ».

Bi. — Bi là thương, thương quá thì khí sáo, thần loạn, hồn phách *(thần)* cực kiệm thấy hèn, ngũ dịch tiết. (1) Sách Linh-khu nói : « Bi ai tinh động thì thương hồn ».

Khủng. — Khủng là sợ, sợ thì thương thận, tinh tán, kí khiếp. sách Linh-khu nói : « Khủng cụ thì thương thanh khí ».

Kinh. Kinh là hãi, hãi thì khí loạn. Nội-kinh nói : « Kinh thì tâm thần kiêu bộ, mưu lự không quyết định, cho nên khí loạn ».

Tuy vậy, kinh kì không những thương tâm, thương cả năm tạng, vì năm tạng tàng thần, mà thần thì hư linh biến hóa, chứ không phải là vật vô tri, cho nên tâm kinh thì thần thương, mà năm tạng thương cả.

Vả lại khí huyết trong mình người ta luân chuyển đến chỗ nào mà bị kinh khí xâm phạm, thì chân khí hèo tàu, mà sinh chứng bệnh bất tác. (chứng hư) khí bị uất thác loạn, mà sinh ách nghịch, trước trệ, thì là chứng bệnh hữu dư (chứng thực).

Đại khái khi phòng lao mà thụ kinh thì thương thận, khí ăn uống mà thụ kinh thì thương vị, vân vân... Những rằng : tâm chủ tàng thần, tâm có thụ kinh, thì mới giáp biết chứng mà thương sang tạng khác. Nếu biết như vậy, thì biết thất tình nói thương xo với lục dâm ngoại cảm, khác nhau xa lắm.

Nói tóm lại, trăm chứng bệnh can mỗi chứng một khác, nhưng chẳng qua âm dương, ngũ hành, lục dâm, thất tình, ngũ hóa cũng ẩm trong lao quyện, truyền biến mà sinh ra, cho nên nội-kinh nói : « Trí lý yếu giả như tri ngôn nhi chung, biết trí kỳ gốc gà lưu tán về cùng ». — (Biết được tự gốc, thì chỉ một câu là đủ, nếu không biết được tự gốc, thì man mác không biết thế nào cho cùng).

Phụ lục hí nộ chứng luận

Vui sướng thuộc tâm hỏa, vì lửa gặp gió thì cháy bùng lên, tức là thương hỉ tiểu.

Ngày xưa có một người con gái chỉ cười cả hồi cả ngày, đùng thang hoàng lô giải độc gia bán-hạ trúc diệp trác lịch, (thương trấp) điều trị mà khỏi. Lại có người đàn bà cũng cười như vậy, dùng âu điểm thang cho thổ nhiệt đàm mà khỏi, (âu điểm là nước muối đun nóng).

Hờn giận là bởi âm khí thịnh, nó ức ét dương khí không được phát việt. Phương trị thì thiện nộ của ông Gan khô, dùng hương phụ tứ mạt uống với nước nóng để xổ cho khoái nết là khỏi. Nhưng cũng có đờ tâm thận âm hư mà hay hờn giận, thì phải tư-âm, hễ tâm huyết, chứ không dùng phương lễ xổ cho khoái khí được.

(Còn nữa) — Phùng-năng-Tĩnh

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đổi chẻ đi, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

DƯ LUẬN

Bàn về các hạng người ái-quốc ngày nay

Đã mấy năm nay, quốc dân ta đã thấy ăn bão dùng đá « ái nai tiếng « ái-quốc », đi tới đâu cũng nghe « ái-ái-quốc » tập người nào cũng ra bộ ái-quốc; kẻ viết thời, ai là cũng vậy, mượn thêm về người mình để làm giấu tên sanh, vàng dập trắng được ta cũng cần vầng thái-dương mà ngoan cái cảnh tăng bằng tự-tế. Tuy nhiên, cũng có một điều đáng lo đáng sợ, làm cho khối óc ta bao giờ cũng phải nghĩ ngợi bàn khoăn. Lo rằng khi ta mở tinh giấc, thường tình thiên hãy còn mơ dịp, ta đã tự bọc ngất nhồm ngay dậy, nhảy chồng ngay xuống, tưởng trong mình khoan khoái muốn rõ bước dài chân. Nhưng ngờ đâu cái anh sáng đó tia kia làm cho ta phải quáng dần chói gắp, rồi tự nhựt chí mà sẩy gặp vào đường lầm. Sự rằng : đã đầu mê đã tỉnh, hồn âm đã quang, nhưng việc đời biến cải, ta nay còn như cơm ai tích vào rừng, bỏ và sinh cịa, ma đã vội bay quàng quay phố; o trot cao hải ngạt, đất rộng mênh mông, ta chỉ chốn chân mỏi canh ma tự bỏ mình như nắm xương khô. Ấy cái lo cái sợ là ở đấy.

Nước Đại-pháp sang khai hóa bao nhiêu năm nay cũng đem cho dân Việt-nam được tự cường độc lập, thế mà ta cứ giả tăng ngủ kĩ, làm thinh ngày đêm, miễn được an thân đẹp phận một mình một nhà mà thôi. Cao cái ngu này ! nước Đại-pháp trong cũng ủng-hộ ta mà gây dựng cho ta làm vậy !

Người các nước phàm đã gọi dân có lòng ái-quốc thì đều chú ý vào một phương diện nào, hay là khuynh hướng về một chủ nghĩa chi. Nước người mình thì không thế, người mình ái quốc có nhiều cái xu-hướng khác nhau, cho nên mới sinh ra anh ẩu rông chiến phá. Có người nhiệt tâm ái quốc, vong gia hoại thân để hi sinh cho nước; danh không trông lợi không màng, dù có phong trần dãy dụa, cũng vững gan vàng dạ sắt, để quyết mà mưu cho nước tỉnh cho dân tránh khỏi đường nầm lọc. Có người giá danh ái-quốc, cũng bênh đàm luận cũng ra mặt đứng mũi chịu sào, nay sang Tân mai sang Tần, nhưng rặt kỳ trung, thật chỉ tham sân danh, chuộng phú quý. Có người ái quốc suông, trong tâm cũng thường mong nẩy bèn chắc, vì trông thấy người mình không được bằng vai chen gót bằng người, cũng ra điều ăn bận, cũng cầm lòng nắt-ne, nhưng đâu kỳ sự, làm kỳ thôi, thì thần kinh hễ đem ra quấy làm cho thân tể tất vận đụng. Có người ái quốc nhiệm, muốn mang hết cả tràng để đổi pao cho nước, trông mất trông chung quanh quả địa cầu, lấy làm tối mắt tối tăm, cũng hải chước về bảo người mình man man tiến tới, nhưng ngờ đâu lại chẳng được, hại đã rành nỗi bước theo châu. Có người ái quốc, mặt nuốn nhớ làm bộ mà thôi, giọng thất thanh ra điều ai chẳng mà mình thì vẫn ngựa xe xăm xịch, lần cao ngất bơn ngang theo gió phất cờ sang đông sang vân mà vẻ thì cũng thuộc, mà ẩn sao cho không mất cái địa vị êm no sang sướng của mình mới được.

Các hạng người tinh chất thế nào ta đã hiểu, công việc thế nào ta đã rõ. Nên khinh hay nên trọng, nên kính hay nên tôn ta cũng chẳng cần nghị luận.

Trừ các hạng người trên đã nói, ta nên bàn thêm còn một hạng người ái quốc nữa. Hạng người này đáng yêu mà lại đáng ghét, đáng kính mà lại đáng khinh, xem dương diện thời thì lại đáng mang, mà ngẫm về bận thì thật đáng sợ. Hạng người đó là ai ? là tất cả lớn niên chúng ta đó. Hiểu thì hiểu vậy, không phải ta tự thẻ ta mà cũng không phải người khác đám trách ta. Là ta nên biết rằng cái bộ trong nước đã lắc gió sa chi, thì chỉ còn mong gỡ bọn hậu lai tân-niên. Như thế ta có ảnh hưởng to hiệu thế nhường nào, ta còn phải ngại ngùng chi nữa. Nhưng ta cũng nên tự xét rằng : lúc tuổi niên thiếu còn trai tráng, phần nhiều là mắt cái thái-độ trung-dung nên sự hành-vi không được thận trọng. Dũng nhi vô mưu nhà có mà ở một tấc đi chơi đến nơi, một gang đi đo suốt bề. Ta trên đẹp cái chí mộng mà sinh hăng hái mà học cái đạo cách cho tượng cần tạo, đừng có như ai vẫn dao chém nước, mang gậy phá rừng, ấy cũng vì thế nên người đại

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Ngày 8, 6 và 9 novembre 1926. — Hồi 8 giờ sáng tại sở Kiểm-lâm Hanoi bán đấu giá mấy khu rừng của sở Công-sản.

Rừng tỉnh Phú-thọ và Tuyên-quang thì bán vào ngày 3 novembre.

Rừng tỉnh Bắc-ninh và Quảng-yên (trừ đảo La Table không kể) thì bán vào ngày 6 novembre.

Rừng đảo La Table thì bán vào ngày 9 novembre.

Mỗi đơn xin đấu giá chỉ được mua một khu mà thôi.

Ai muốn biết thêm điều gì nữa thì có hỏi tại sở Kiểm-lâm Hanoi, các tòa sứ tỉnh Phú-thọ, Tuyên-quang, Bắc-ninh và Quảng-yên cũng sẽ có Kiểm-lâm Phú-doãn, Phả-yên-bình Phan-lương, Tuyên-quang, Việt-trì, Ao-keo, Tiên-yên, Quảng-yên, Phobai-chế Hongay, Yen-lập và đảo La Table.

Đến thứ ba 9 Novembre 1926 này, sẽ gọi lĩnh trưng lấy 4.000 m³ đất, để lập nhà Vũng-Tàng trên đường Paginier Hanoi.

Giấy xin lĩnh trưng phải để đến quan Đốc-lý Hanoi, hạn đến 4 giờ chiều thứ hai 8 Novembre là cùng.

Tiền ký quỹ tạm là 150$.

Tiền ký quỹ nhất định 4.000 fr.

Các giấy má điền-lệ về việc gọi lĩnh trưng này để tại phòng Lục-lộ tòa Đốc-lý. Ai muốn xem cứ đến đấy mà xem, sáng từ 8 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 5 giờ.

Đến ngày 12 novembre 1926 hồi 16 giờ tại sở Công chính Hanoi sẽ gọi lĩnh trưng đồ đất và làm các cống nhỏ tại đường thuộc địa số 3 tỉnh Thái-nguyên từ chỗ kì cadastre 73 + 300 đến chỗ 76 + 538.

Việc làm đáng giá			4.179$00
Ký quỹ tạm			70,00
Bắn	nhỏ	2.200 m³	125
—	ba	3.800 m³	140
—	tư	3.700 m³	140
—	năm	4.500 m³	225
—	sáu	5.200 m³	320
—	bảy	7.400 m³	245

Đến ngày 20 novembre 1926 hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá mua 7 lô 31.700 m³ đá để đóng về việc trị thủy trong năm 1927.

Lô thứ nhất 3.900 m³ ký quỹ tạm 250$

Lô thứ hai 3.800 m³ ký quỹ tạm 250$

Lô thứ ba 3.700 m³ ký quỹ tạm 250$

Lô thứ tư 4.500 m³ ký quỹ tạm 250$

Lô thứ năm 5.200 m³ ký quỹ tạm 250$

Lô thứ sáu 7.400 m³ ký quỹ tạm 250$

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-lương, *A Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này :

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. . . 2$00

2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. . . 2.00

3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1.50

4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. 3.00

(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Jeunes gens, proposez-vous un but dans la vie

... Cette vie, je l'ai en grande partie parcourue; j'en connais les promesses, les réalités, les déceptions: vous pourriez me rappeler comment on l'imagine; je veux vous dire comment on la trouve, non pour briser la fleur de vos nobles espérances (la vie est parfaitement bonne à qui en connaît le but), mais pour prévenir des méprises sur ce but même, et pour vous apprendre, en vous révélant ce qu'elle peut donner, ce que vous avez à lui demander et de quelle manière vous devez vous en servir.

On la croit longue, jeunes élèves; elle est très courte: car la jeunesse n'en est que la lente préparation et la vieillesse que la plus lente destruction. Dans sept à huit ans, vous aurez entrevu toutes les idées fécondes dont vous êtes capables, et il ne vous restera qu'une vingtaine d'années de véritable force pour les réaliser.

Vingt années! c'est-à-dire une éternité pour vous, et en réalité un moment! Croyez-en ceux pour qui ces vingt années ne sont plus, elles passent comme une ombre, et il n'en reste que les œuvres dont on les a remplies. Apprenez donc le prix du temps, employez-le avec une infatigable, avec une jalouse activité. Vous aurez beau faire, ces années qui se déroulent devant vous comme une perspective sans fin n'accompliront jamais qu'une faible partie des pensées de votre jeunesse; les autres demeureront des germes inutiles, sur lesquels la rapidité de la vie aura passé sans les faire éclore, et qui s'éteindront sans fruit dans les glaces de la vieillesse.

Votre âge se trompe encore d'une autre façon sur la vie, jeunes élèves, il y rêve le bonheur, et ce qu'il y rêve n'y est pas. Ce qui rend la jeunesse, si belle et qui fait qu'on la regrette quand elle est passée c'est cette double illusion qui recule l'horizon de la vie et qui la dore. Ces nobles instincts qui parlent en vous, et qui vont à des buts si hauts; ces puissants désirs qui vous agitent et qui vous appellent, comment ne pas croire que Dieu les a mis en vous pour les contenter, et que cette promesse, la vie, la tiendra? Oui, c'est une promesse, jeunes élèves, c'est la promesse d'une grande et heureuse destinée, et toute l'attente qu'elle excite en votre âme sera remplie; mais si vous comptez, qu'elle le sera en ce monde, vous vous méprenez. Ce monde est borné, et les désirs de votre nature sont infinis quand chacun de vous saisirait à lui seul tous les biens qu'il contient, ces biens jetés dans cet abîme ne le combleraient pas, et ces biens sont disputés, on n'en obtient une part qu'au prix de cette lutte ardente qu'on vous décrivait hier éloquemment, et la fortune n'accorde pas toujours la meilleure au plus digne. Voilà ce que la vie nous apprend; voilà ce qui l'attriste et la décourage; voilà ce qui fait qu'on l'accuse, et avec elle la Providence qui nous l'a donnée. Aucune autre époque ne fut plus heureuse que la nôtre, aucune n'a ouvert plus libéralement à tous l'accès au bonheur de la vie, et cependant elle retentit à cette accusation; on s'en prend à tout de n'être pas heureux, à Dieu et aux hommes, à la société et à ceux qui la gouvernent, que votre voix ne se mêle pas un jour à cette folle accusation, jeunes élèves; que votre âme ne tombe pas à son tour dans ce misérable découragement; et pour cela apprenez de bonne heure à voir la vie comme elle est, et à ne point lui demander ce qu'elle ne renferme pas. Ce n'est ni la Providence ni elle qui nous trompent; c'est nous qui nous trompons sur les desseins de l'une et sur le but de l'autre, c'est en méconnaissant ce but qu'on blasphème et qu'on est malheureux, c'est en le comprenant ou en l'acceptant qu'on est homme...

(Fragment de discours)

Théodore Jouffroy.

Thanh-niên nên tự chọn lấy một cái mục-đích ở đời

... Cái đời này, tôi trải qua đã nhiều, tôi hiểu nhiều sự hi-vọng, nhiều điều thành sự, nhiều điều thất-vọng: các bạn có thể nhắc cho tôi người ta thường thường cái đời ra sao; tôi muốn nói cho các bạn thấy cái đời nó thế nào, không phải để bỏ gã cảnh-hoa hi-vọng sau thường của các anh đâu (đời rất thú-vị cho kẻ biết mục-đích ở đời) mà để giữ các anh những điều gì đời có thể ích cho các anh được để bảo cho các anh biết rằng, những điều gì nên cầu ở đời và các anh phải dọng những điều ấy thế nào.

Các bạn học sinh thanh-niên ơi, đời người ta thường là dài, đời ngắn lắm, các anh ơi, vì rằng tuổi kỳ thanh-niên chỉ là một thời kỳ sửa soạn rất chậm, và thời kỳ già lão là thời kỳ hãy-sau rất chậm mà thôi. Trong hai tám năm nữa, các anh sẽ biết đến các ý-tưởng rất hay mà các anh có thể nghĩ tới, mà các anh chỉ còn có 20 năm nữa có để thật sức để thực-hành những điều ấy tôi vậy.

Hai mươi năm lối với các anh là vô-tàng và bao-la thực ra chỉ là một dây lát! Điều ấy, các anh nên tin ở những người mà hai mươi năm đã qua rồi, hai mươi năm ấy qua như cái bóng vô chỉ có những công cuộc người ta gây lên là còn thôi. Các anh nên biết cái giá sẵn thời giờ nên dùng thờ giờ mà làm lụng hết sức, không chịu phí bỏ phút nào, các anh làm thế nào mặc lòng, hai mươi năm ấy nó qua như cái viễn cảnh vô tận chỉ đặt được một phần nhỏ nhỏ trong ý tưởng về bồi tinh-niên mà thôi, còn các ý-tưởng khác chỉ là những mầm về ích mà người thấm thắt thoáng qua, không kịp làm cho khai-hoa và cứ dần dần thui đi trong cái tuổi già lạnh lẽo mà không kết quả được.

Các bạn học sinh thanh-niên ơi, cái tuổi các anh lại còn lắm cái một cách khác nữa; cái tuổi ấy là cái tuổi mộng tưởng sự hạnh phúc và điều mộng tưởng ấy không có được. Cái điều mà nó là cho thanh-niên tốt đẹp nhường nào và khi thanh-niên làm cho người ta hài tiếc đã qua rồi, đó lại là cái ảo tượng nó làm cho cái đời ta thêm dài, thêm rực rỡ. Các bạn nâng quý bản ấy nó ẩn núp trong lòng các anh, nó rộng vào những mục-đích tốt cao; những điều mong ước cực mãnh liệt ấy, nó khuấy-động các anh, nó nhắc bảo các anh, lắm khi mà lại không tin rằng Thượng-đế phó thác những cái ấy cho các anh để làm cho thỏa mãn và cái điều hứa hẹn ấy trong đời người lại không giữ được ư? Phải các bạn học sinh thanh-niên ơi, chính là một điều hứa, hứa cho hưởng một cuộc đời ta tất sung sướng, và các điều mong lợi trong lòng các anh sẽ được thỏa mãn cả, song nếu mà các anh chẳng rằng các sự mong đợi ấy sẽ thành ở đời này, các anh lầm to. Đời này là đời học đòi và lòng dục vọng thì vô hạn, vì đã một người trong các anh, được một mình tất cả thì của cải ấy hình như vừa xứng vực sâu không bao lấp đầy được, về của cải ấy lại còn tranh-đành được một phần, cũng phải có cạnh tranh kịch liệt mà những người đã khéo tự, mà thần-tài không bao giờ là đành phần hơn cho kẻ ấy cho đáng. Ấy đó là những điều mà đời dạy ta, ấy đó là những điều mà nó làm cho đời đáng buồn, đáng chán, ấy đó là những điều làm cho người ta trách oán đời lắm sẽ ông trời cho ta cái đời ấy. Không còn thế nào còn sướng hơn thời ta bây giờ, không còn thời nào mà ai nấy cũng được hưởng, tự do hạnh-phúc của đời và tuy vậy vẫn làm lẽ oán trách đời cứ đời, họ trách hết thảy làm cho họ không được sung sướng trách từ Thượng-đế cho chí người ta, trách cả xã-hội và những người cai-trị làm cho họ không sung sướng. Tôi mong rằng các anh không có dự vào lối oán trách điên cuồng ấy, các bạn học sinh thanh-niên tôi mong rằng linh hồn các anh khỏi đến lượt sa xuống cái chán nản khốn nạn ấy; muốn được thế các anh nên tập trong đời có thể nào là có thể thôi và không nên yêu cầu những điều mà đời không thể nào có được. Không phải là ông trời, cũng không phải đời nó lừa ta; đó là tự ta làm về sự dự định của ông trời và về mục-đích của đời, chỉ vì ta không hiểu mục đích ấy, nên ta mới thông mạ đời, mới khổ sở; hiểu được mục-đích của đời mà nhận như thế mới là người.

Trần-Anh

Nha-phiến tân truyện

(Tiếp theo)

IX. Cảnh giải phiền.

Nỗi chàng trăm mối tơ phiền,
Cứ lời, sớm sắng quảng-bàn (1) đọc ngay.
Giải-thành (2) bỗng thấy một sai:
Mọc sa non biển, gió bay nhị vàng;
Hoa cười, ngọc ngậm đoan trang,
Tươi hồng mấy đóa lựa nàng chẳng sai;
Đầu sành lâu phấn sương mai,
Cuối sành đôi quả có hai xinh xinh.
Đem về giam, nấu, ấy, khinh (3), lắm to, bột nhỏ, giá đành sống tâm (4).
Cuộc đời đã hẳn hương trầm,
Áo khăn sắng ngả mũ cầm (5) như chơi.
Cảnh xuân vừa lúc thanh thơi,
Nước non sực nhớ mấy lời nàng khuyên.
Lựa ngày quyền-cát (6), đề duyên (7),
Phù dung may đã kết nguyền chàng.
Nhớ Động-phòng (8), tay chuốc chén hà,
Đi lễ đăng hương lận, được hoa khôi lồng (10).
Người giá phượng, kẻ xe rồng,
Giai tài, gái sắc, đương chừng thanh-niên (11).
Vậy hay tác hợp tự thiên (12),
Tương-công rầy đã đẹp nguyện cả đôi.
Tình xưa lai láng bồi bồi,
Duyên xưa, chàng sắng sẽ người tìm phiền.
Nghề cho phát đã hiển duyên,
Kỳ-hương (13) thưởng thú ta liền trong đôi.
Rạng năm, chàng đợi chiếu giới (14),
Khám sai (15) thực thọ (16), cỗi người Niêm-san (17).
Thẻ nhà (18) trăm dặm một đoàn,
Đường hoa (19) ngựa trú (20) đến quan thú (21) nơi.
Đèn giới vắng vặc một mình, (22)
Rõ ràng soi thấu ngọn tâm, chân lìa.
Thực tài ngọa trị nhân hòa (23),
Xái-gio, nghiệp phạm (24) - đứng đâu thế này.
Khi tựa gió, lúc kề mây,
Đàn khuya phách nhặt, hạc ngày bóng cao (25);
Khi lấp lẻ, lúc vun đào.
Sớm ra bạch-(u)yết (26) tối vào dương-xuân (27).
Cảm công non Thái (28) ngàn năm,
Thay lòng hiếu-tử bội phần đêm ngày.
Trong nhà lại đặt tuổi trai,
Tụng kinh sớm-tối (29) niệm hai độ-sinh (30).
Tuyển-từ bổ-bái (31) thành thân,
Tương-cầu không sắt (32), tốt tình mèo mang.
Nợ duyên, chàng đã giả xong,
Nợ nghiên bút, sẵng sạch không như chàng.
Một sân bèo quế (33) tốt tươi,
Cân, đai, xe, ấn, áo, đổi đời vinh hoa.

X. Kết luận.

Cho hay trong cõi người ta (34)
Bất đắc mà tránh cho qua lời nàng (35)?
Trót đeo tình nặng vào mình,
Không không buộc chặt trong vành ai tha.
Trải bao dâu bể (36) nực nồi,
Gẫm trong nhân quả (37), có người, có ta.
Hết ràng kiếp (38), tấn thái hòa (39),
Mà khi lạc cực, lại là sum ai (40)
Đăng cay nếm đắng mọi mùi (41)
Giải sầu khéo mượn thú vui yến hà (42)
Chữ rằng: « tình dục sinh ma (43), »
Dặc lòng tu tỉnh, chớ khoe nẻo tà.
Cảm đường (44) ngày tháng thanh thơi,
Gác tiêm nắm nghỉ sự đời cho ai!
Bắt hoa (45) phải nhớp một bài,
Treo tranh vẫn cảm (46), trên đời phù-sinh (47).

(Còn nữa).

Phạng-huy-Bích sao lục.

(1) *Quảng-bàn*, là nơi tha-ma.
(2) *Giải-thành*, là cái mã. Sách Hán-thư: Khi dám ma Đặng-công đi qua cửa đông-môn, bỗn con ngựa kéo dự-xa, tự nhiên dừng lại, kêu rống ai oán; người nhà cứ chỗ ấy đào lên, thấy có bia đá đề rằng: Huyệt gia-thành này, lộ ra ban ngày, ba nghìn năm nay, Đặng-công ở đây! Bèn chôn ngay xuống đấy.
(3) *Giam, nấu, tẩy, khinh*, là những tiếng dùng riêng về các công việc nấu thuốc-phiện.
(4) *Công-tâm*, là thuốc cống nhất hạng; còn *bạch*, là thuốc đựa, hay là thuốc Vân-nam.
(5) Mũi *cầm*, là tiếng khôi hài, mượn để thần về sự nghiện. Trừ ra giàu sang không kể, còn hạng bần-hàn, khi đã mắc vào, tiền hết, tật mang, tất phải cầm đến cả áo khăn vậy.
(6) *Quyền-cát*, là chọn ngày tốt.
(7) *Đề duyên*, là kết duyên.
(8) *Động-phòng*, là buồng cô-dâu.
(9) Chén nè, chữ là *hà bôi*.
(10) Từ hai câu này giờ xuống, đều là lấy những cảnh, hoặc là nghĩa đen, hoặc là nghĩa bóng, để tả cái cảnh thuốc-phiện. (của phương, xe rồng, là những bậc tai hoa cao quí.)
(11) *Thanh niên*, là tuổi trẻ.
(12) *Tác hợp tự thiên*, là việc tác hợp nên vợ chồng, là bởi tại duyên giời.
(13) *Kỳ-hương*, là hương lạ. (Hai chữ này chưa tường lấy điển-tích ở đâu, nhưng xét ra vì khói thuốc-phiện có một thứ hương riêng, mùi rất là ngào ngạt lạ lùng, có thể làm cho người ta say đắm tê mê đi được, gọi là kỳ-hương, tưởng cũng đúng lắm.)
(14) Chiếu giới, chữ là *Thiên-chiếu* (bản chiếu-chỉ của nhà vua), nhưng tiếng nôm, thì là cái cuiếu; đội chiếu cũng một nghĩa với đắp chiếu.
(15) *Khám sai*, là khám mệnh của vua sai.
(16) *Thực thọ*, là được bổ thọ vào chức gì, (người hút nặng cũng gọi là nghiện thực-thọ.)
(17) *Niêm san*, là tên một địa-hạt, bên Tàu, có giồng nhiều cây thủ.
(18) *Thẻ nhà*, là vợ con.
(19) Tân-thư: Phan-Nhạc làm quan huyện Ha-dương, sai giồng cây đào hai bên đường, đến khi hoa nở khắp trong huyện, ngoài phố; người ta gọi là *hoa huyện*.
(20) *Ngựa trú*, chữ là *Trác mã*. Sách Hán-thư: Quách-cấp làm quan có ân-đức, khi đi tới Tây-hạ, có mấy trăm trẻ-con đem ngựa trúc đến nghênh tiếp. Thế là có đức chính cam hoa được đến ca nhi đông vậy.
(21) *Thú*, hay là *Thái-thú*, là quan phủ.
(22) (Hai câu này nói ông quan công minh, soi xét khắp việc nhỏ nhặt, sáng suốt như một giới, một giăng, là hai thứ đèn giới.)
(23) *Ngọa trị nhân-hòa*, là ông quan nằm mà xử việc, Hán-thư: vua Văn đế bảo Cấp-Âm rằng: ta muốn dùng cái danh-giá của nhà-ngươi, cũng có thể cứ nằm không mà trị yên đất Hoài được.
(24) *Xái-Do*; — *Nghiệp-Phạm*. Tên hai ông quan đời nhà Tống, bên nước Trung-hoa.
(25) Tống-sử: Triệu-Biện làm quan đất Thục, chỉ đem theo một cái đàn cầm và một con hạc; gọi là: *cầm hạc trong tây*.
(26 và 27) *Bạch-tuyết*; *Dương-xuân*, là tên hai bài ca của Tống-Ngọc đáp vua Sở-vương. Thường mượn dùng vào cảnh chơi Nha-phiến.
(28) Non Thái, chữ là *Thái-sơn*. Rày núi này có một ngọn gọi là *Trượng nhân phong*, vì tên ấy nên người ta gọi bố vợ là « Thái-sơn ». Đây là trỏ quan Tế-tướng.
(29 và 30) *Cửa-khổ*; — *Độ-sinh*. Tên hai bài kinh Phật, thường dùng vào việc làm chay.
(31) Kinh Phật: trỏ thuyền-từ là việc tế-độ, bể-ái, là về các chúng-sinh.
(32) Đa-tâm kinh: *sắc tức thị không, không tức thị sắc*; nghĩa là: có cũng là không, mà không tức là có, nhất-thiết việc đời là ảo-cảnh cả.
(33) *Hòe, quế*, là tên hai thứ cây, vì như con châu phồn-thịnh. Tích ở câu: *Trong thì tam hòe* (họ Vương có ba cây hòe), và *Đứa gia ngũ quế* (họ Đặng có ba cây quế).
(34) Sác « Trang-tử: *bách niên nhân cảnh*, là cõi đời người chỉ trong một khoảng trăm năm.
(35) Lưới tình, chữ là *tình võng*.
(36) Dâu bể, chữ là *tang hải*; nghĩa là: bể thương-hải lâu ngày biến thành ruộng dâu, ví như cuộc đời biến đổi.
(37) Kinh Phật: *dục trì liễn-thế nhân, kim-sinh thụ giả thị, dục chỉ lai-thế quả, kim-sinh tác giả thị*; nghĩa là: muốn biết kiếp trước mình thế nào, thì cứ xem cái cảnh mình đang chịu kiếp này; muốn biết kiếp sau mình thế nào, thì cứ xem cái việc mình đang làm kiếp này.
(38 và 39) *Truân kiển*, là vận sách; *thái hòa*, là nỗi may.
(40) Đường-thi: *lạc bất khả cực, lạcgcực tình ai*; nghĩa là: vui không nên quá, vì vui quá tất sinh buồn.
(41) Tả-truyện: ông Tấn Văn-công nó rằng: ta đã từng nếm qua đủ các mùi cay đắng gian nan rồi.»
(42) *Yến hà*, là mây khói. Đường-thi: *gần hà bất tỉnh sinh tiên sự*; nghĩa là: cõi tiên quên hết việc mình thủa xưa. (Người ta lấy nghĩa đen của hai chữ này mà trỏ cuộc thuốc-phiện.)
(43) Kinh Phật: *tình dục sinh ma*; nghĩa là: long tình dục hay sinh ra ma rối, qui ám. Tục-ngữ: đa nhân duyên nhiều đường phiền não, cũng là nghĩa ấy.
(44) *Cảm-đường*, là nhà quan (cũng lấy tích cảm bạc để giải nghĩa ở trên).
(45) Bắt hoa, là bởi chữ *ngũ hoa phán sự*; nghĩa là: nam vi văn-thân, cầm bút phê việc. (Sách Đường-thư).
(46) Cổ-ngữ: *bạch sản biến thành thương cẩu*, là: đám mây trắng, chợt biến thành hình chó xanh, cũng như việc đời thay đổi bất thường vậy.
(47) *Phù-sinh*, là sống nổi, nói kiếp người ngắn ngủi, như cái bóng nổi, chẳng được lâu bền.

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bác-quản xin các người mua báo khi có việc gì viết thư đến bổ-quản, thì cho kèm theo số tiền ở tờ giấy gói báo, hoặc là giấy cho bằng-quản cái giấy quản-kỳ, để cho người làm đề tìm kiếm. Kẻo sáu mặt thường hay kỳ tên vẫn tắt, hoặc thêu qua, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quản không biết ai mà trả lời.

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ **0$10** MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đồi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2. 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn-báo, bản-quán xin tính rất cuống 0 p. 08 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ, Hỏi tại M. Ng.-văn-Toản, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Bán một cái nhà tây ở Haiphong, Boulevard Henri Rivière, số 32, giá 4.500 $ 00. Hỏi tại số 7, Julien Blanc, Hanoi. 5.804

Vì đi xa mà bán: một cái villa có đồ đạc, có đủ các nhà phụ ở giữa Đồ-sơn. Xây bằng Ciment, đá và gạch. Lợp ngói tàu. Trông ra bể và miền chung quanh đấy tiện nhất. Có đường đi riêng. Có 2.300 thước vuông để làm chỗ để auto, Người muốn mua giá dẫn cũng được. Giá 4.000 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.925

Muốn bán 2 cái nhà gạch, một từng, số 7, 9 và 11, phố Mỗ-lao ở gần cầu, tỉnh Hà-đông, (mặt trước trông ra chỗ xe-điện đỗ). Ai muốn mua cả 3 cái, hoặc từng cái một cũng bán. Hỏi tại N° 15, Rue des Vers blancs, Hanoi (tức là phố hàng Rươi). 5.933

Nhà cho thuê
(Maisons à louer)

Nhà số 4 phố hàng Giò (Bd Gia-long) cho thuê. Hỏi tại nhà báo. 5.927

Xe ô-tô
(Automobiles)

MỘT DỊP TỐT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã-lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Vì đi xa nên bán: Auto 10 c.v. *Rolland Pilain* chạy thật tốt. Từ khi mua chưa hề chữa qua. Có đủ cả áo xe và nhiều đồ phụ. Đèn secours mạ kền thật sáng. Người muốn mua giá dẫn cũng được. Giá 1.200 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.924

Bán một cái auto Renault 6 mã-lực, mới chạy được một năm. Máy còn tốt. Hỏi tại đường 33, (hàng Bún dưới) số nhà 38. 5.935

Muốn bán một cái xe ô-tô « Citroën » 10 Mã-lực, giá rất hạ. Hỏi tại nhà báo. 5.936

Bán ô-tô « Salmson » 10 mã-lực, kiểu xe thượng-hạng. Còn mới. Thiệt là một dịp tốt. Hỏi tại nhà báo. 5.942

Sáng và chế sẵn
(Cinéma)

Muốn mua một khẩu sáng sẵn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại nhà-báo. 5.705

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cỡ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đàng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiền-Tsin, Hanoi. 5.797

Muốn mua một « collection Đăng-cổ tăng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.909

Muốn mua:
(Que cherche-t-on?)

Muốn mua tủ đựng đựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại nhà-báo. 5.891

Tìm người làm
(Offres d'emploi)

Tại xưởng Bainier d'Indochine, số 12, đường Tràng thi (Borgnis Desbordes) cần dùng nhiều thợ có chứng-chỉ tốt, riêng về việc chữa máy xe ô-tô.
Hỏi ở đấy. 5.940

Trường học
(Ecoles)

Leçons de Français, jusques et y compris la Rhétorique.

Leçons de Latin, Cours Préparatoire et 1re Année par Professeur Français qui se rend à Domicile. Ecrire: L. P. 126, Rue Duvillier. Prière donner adresse exacte. 5.796

Trung-bắc Học-hiệu có đủ các lớp dạy như trường Nhà-nước. Đơn xin học gửi đến ông hiệu-trưởng ở 22, phố Nhà-thờ (Rue Lamblot). 5.756

Lớp dạy Latin và Anglais

Bắt đầu từ 1er octobre tại Trung-Bắc Học-hiệu, 22 phố Lamblot, sẽ mở một lớp tối nữa chuyên dạy Anglais và Latin.

Trong một tuần lễ, mỗi thứ chữ ấy dạy ba buổi tối.

Học-phí mỗi tháng định như sau này:

Học một thứ chữ: 4 đồng
Học cả hai thứ chữ: 6 đồng

Ai muốn biết thêm điều gì, cứ đến hỏi tại Trung-Bắc Học-hiệu.

Lặt vặt
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.808

MUỐN BÁN:

3 collimateurs; 1 grand niveau d'eau; 2 boussoles d'arpenteur; 1 miro.
Hỏi ông GRENÉS, ở số nhà 3, phố Jauréguiberry, Hanoi. 5.930

MỚI TÁI BẢN

QUỐC-VĂN GIÁO KHOA THƯ

Lớp Đồng-ấu

Giá bán **0$10**

Bán buôn và bán lẻ xin viết thư cho
M. BÙI-XUÂN-THÀNH

Quản-lý nhà in Trung-Bắc tân-văn. 61-63, Phố hàng Bông. -- Hanoi

MỚI XUẤT BẢN:

SƠ-HỌC ĐỊA-DƯ

Đông-Pháp — Sác-kỳ
Trung-kỳ — Nam-kỳ

Dùng trong các lớp Sơ-đẳng các trường Pháp-Việt và nhất là cho học-trò đi thi bằng Sơ đẳng yếu-lược

PHẠM-HUY-LỤC Soạn

Có địa-đồ Đông-pháp toàn-thể và địa-đồ riêng từng xứ

Giá bán: **0$50** — Tiền cước: **0$20**

Bán tại bản-quán và các hàng sách

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
MẠ VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Một cỗ kim
có chất đồ-quang
BẢO-HÀNH 30 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Cải-lương
Hí-viện
RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Tối thứ bảy 6 và Tối chủ-nhật 7 Novembre
Thu cả tiền
CỬU THIÊN HUYỀN NỮ
Sự tích một vị Thượng-đẳng tối anh linh cai quản tất cả dàn bà ở thế-gian. Mới các cụ, các bà, các cô nên bớt chút thời giờ chiều cố đến xem cho biết sự tích một Ba Chúa bản-mệnh mà các cụ, các bà, các cô vẫn thường lễ bai kêu cầu quanh năm.
Cảnh đầu có *con gà ra trò* cử động như thật trông rất thần tình.

Tối thứ hai 8 Novembre
Thu nửa tiền
HIỆP-KHÁCH TAO ƯƠNG
Một cậu công-tử có tính trêu hoa ghẹo nguyệt bị gái đánh cho một trận nên thân.

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc
Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền : **1$30**

Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, rất hiệu các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền : **0$80**
BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3003

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh-lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Urosformine
3001 Giá 1$30 một hộp

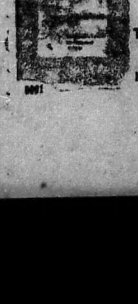
Tại hiệu CHARMEUSE
Phố LIÊN-TRÌ, số 43, HÀ-NỘI
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)
CÓ BÁN :
Các thứ mũ dàn-ông, dàn-bà, trẻ-con ; — tất tay, khăn ; — áo dàn-bà, con-gái ; — tạp hóa ; — giầy dàn-ông ; — khăn bàn, khăn ăn, khăn mặt, khăn tắm, khăn giải giường ; — áo *sơ-mi* đi lễ, người lớn, trẻ-con, áo-ngủ ; — đồ chơi, vân vân.
Vừa mới sang : *bérets* Casque. — Sắp sang : cravates đẹp — áo sơ-mi hoa — giầy dạ đi trong nhà — tất chân — đồ chơi, vân vân.
Hiệu « CHARMEUSE » **BÁN THEO GIÁ QUAN THIỀN TAY RẤT RẺ.**
3004

NHẬN DỊP BẠC CAO
Không đâu có hàng rẻ bằng
Hiện tôi vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những món hàng sau này : *Giầy gai tây để khiêu vũ*, cũng là các thứ *Bao gọc Bọc Xanh, bọc Tím*, bao cổ, bao mới. Giầu có cả. Hiện tôi lại có bán các thứ : *Nước Hoa, Sáp Thơm* và *Bát Mẫy* hiệu « HDAC ». Nhân dịp giá tiền bọc tây sao, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. Bà giá bây giờ với mười tháng trước, thì mỗi đồng bọc ba tiệt 3 lần. vậy hỏi giá được bao nhiêu tôi xin biếu các quí-khách hết cả. Qui-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu có biết cho là sự thực, nhưng nên mua ngay, bỏ cái dịp này chính là cái buổi mất những món hàng trên này bán chạy lắm. Kính cáo.
ĐỨC LONG, 81, Rue des Pavillons-Noirs
Số 81, Phố Hàng Hòm-Hàng Hanoi

SAN-NHIÊN-ĐÀI
Tối thứ bảy 6 Novembre 1926
Hát chèo cổ
TỨ LINH
Có vai Quỳnh-Châu mắc oan bị chồng đuổi, khi vào quán mẹ con gặp nhau than vãn nhiều câu rất não nùng ai oán và có vợ chồng anh quán ghen nhau, làm lâm trò buồn cười.
Tối chủ-nhật 7 Novembre 1926
Hát tuồng
TẠP KỊCH TRÍCH DIỄN
1° TAM QUỐC : QUAN-HƯNG TRƯƠNG-BÀO TRANH CÔNG
2° MẮM BÁN HƯƠNG
(Hát kịch)
3° HÒA-THƯỢNG ĐÀ HÒA-THƯỢNG
Có vai Mẫn-bảo-hương đánh lừa cô thiếu nữ một cách rất tài tình và có lắm trò buồn cười.
Ba tối hát đầu đặc biệt
Rất vui, rất hay, rất rực rỡ và có giải thưởng to.
Hát đủ các lối như : Tuồng Nam, tuồng Bắc, chèo kim, chèo cổ, cải-lương.
Hát đủ các điệu như : Múa Trình tường, bắt bài, bàn đào phó yến, vân vân.
Hát đủ các giọng như : Tứ quí, ngũ cung, đường trường, đại hàng, bách hoa, cầm giá và còn nhiều các lối hát khác nữa không thể kể hết được.
Đúng 7 giờ rưỡi tối khai diễn
Mỗi tối hát một chương-trình khác nhau và có bán vé trước từ tối thứ sáu 5 novembre 1926. Xin mời các quí-khách lấy vé trước kẻo hết chỗ.
Ba tối hát đầu đặc biệt là:
Tối thứ hai 8 Novembre 1926
Hát chèo cổ
TRƯƠNG-SINH
Hát tuồng
TỐNG TỬU BIỆN-ĐẠI THÀNH
Hát chèo kim
THAM THỰC CỰC THÂN
Hát tuồng
MÚA TRÌNH TƯỜNG
Hát cải lương
VÌ CHỮ CÔNG DANH
Có cảnh múa trình tường rất vui, hát rất hay, trông rất ngoạn mục.
3005

Hoàng Quang-Thiện
BIJOUTIER
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
91, Rue des Changeurs, Hanoi
Nhà làm đồ vàng, bạc rất khéo và cẩn thận.

GIƯỜNG HONG-KONG
bằng sắt và bằng đồng, Lò-so — Nệm — Gối — Màn den và các đồ dùng trong phòng ngủ — Giường gấp để đi đường
THAY LÒ-SO — SƠN GIƯỜNG —
Hiệu TRỊNH XUÂN NGHĨA, 7 R. du Chanve Hanoi — Tél. n° 502.

Nhà Ba-chuông
TỨC LÀ HIỆU
BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Thay hoạt xản. Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thần thể mỏi mệt gầy còm, hay ra kim hoặt sinh ra rào phất, làm cho hay ho nổi.
Ấy là : THUỐC NƯỚC BỔ HUYẾT MÁU BÓ 1$40
3001

Furan **Đặc biệt! Đặc biệt!** **Pervenche**
Ở Pháp sang. — Từ ngày 10 Octobre
XE ĐẠP GIÁ ĐỒNG 55$00, BÁN CÓ 31$00
Thì giá bên Pháp tuy rằng đương lúc cao, song bản-hiệu muốn cho thiên-hạ biết cái tính chất đặc-biệt của xe FURAN và xe PERVENCHE, là hạng xe rất tốt, rất rẻ, nên bản-hiệu định bán hạ giá rao hàng trong một tháng thôi.
Xe PERVENCHE khung gấp, kèn và mem tốt, *jante* nửa kèn, một cái hãm lịch-sự, tay vịn kiểu Anh, hoặc cao vừa, có một cái chuông, một cái bơm, một cái xà-cối, một cái che xích và một cái dán, có giấy đảm bảo. . . . . 31$00
Xe PERVENCHE cũng đủ như trên này, nhưng có hai cái hãm đai lịch-sự 32.00
Xe FURAN khung gấp, rất lịch sự. Cũng đủ đồ như trên này, một cái hãm. 33,00
Xe FURAN cũng đủ như trên, nhưng hai hãm đai lịch-sự. 34.00
100 người mua đầu tiên sẽ được tặng một cái tay xe kiểu thấp vừa hay kiểu TRIALS có thể dùng để đổi xe làm lối xe *demi-course*, vật tặng ấy đáng giá 1$50.
Những người ở xa, hàng phải gởi đi, bản-hiệu sẽ buộc gói giùm không tính tiền phí-tổn.
GỞI ĐI KHẮP CÁC HẠT ĐÔNG-DƯƠNG
Số xe có hạn. Muốn mua xin gởi thư ngay đến M. DEBIOLLE độc quyền đại-biểu ở Đông dương
Chỗ ở mới, số 116, Avenue du Grand Bouddha, Hanoi — GIÂY NÓI SỐ 520
3057

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tỷ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chắc không nhẽ có mấy thứ thuốc về những bệnh ấy, làm trò-cười cho bà-con và người có trí không tin không ai có thể tin được!

Các thứ rượu nhờ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.
Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.
Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sản chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*
Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại dắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho lắm chất người bản-xứ.
Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem kỹ các cao-bạch ở bì-tiên ở trong thỏ thì tỏ hơn.

Đám cướp ở phố Tiền-an. — Về việc này, trong một số báo trước đã đăng, nay lại được thêm tin tức rõ ràng như sau này :
Nguyên hồi 7 giờ tối 31 octobre, sực có hai người đi-đang vào nhà số 213 ở phố Tiền-an, hỏi bán thuốc lào. Chủ nhà vốn bán hàng tấm, khi ấy, ở cửa hàng chỉ có một bà cụ đã 85 tuổi, tên là Nguyễn-thị-Thanh và một cô cháu gái 17 tuổi, tên là Ng.-thị-Lịch, còn hai người em trai cô này thì ở trong nhà.
Hai người lạ mặt đưa thuốc ra bán, thì chủ nhà chối không mua. Họ trở ra.
Cách mấy phút sau, lại có hai người lạ mặt khác, cầm thuốc lào ấy đến hỏi bán. Bấy giờ có bé sinh nghi, định vào nhà để gọi các em ra ; nhưng ngay khi ấy thì chừng mười đứa lực lưỡng khác đến, mỗi đứa cầm một thanh sắt, ở vào, đóng ập cửa lại ra lệnh cấm các người nhà không ai được kêu, rồi bảo lột của có bỏ mất hai chiếc xuyến vàng, đôi hoa tai, và bắt chỉ chỗ để bạc, chúng vơ vét sạch cả, giá đáng 670 đồng, rồi lẩn thoát.
Khi chúng ra khỏi rồi người nhà bò hoàn lên và đi trình báo, nhưng hiện nay vẫn chưa đò xét ra được những quân thủ phạm.

PHÚ-THỌ
Lại sắp có mấy buổi diễn kịch. — Nay mai hội Trí-tri Phú-thọ, lại tổ chức mấy buổi diễn kịch cải lương lấy tiền về việc nghĩa quyên.
Nghe nói việc diễn kịch này do các viên chức các công sở và mấy người buôn bán trong tỉnh nhiệt tâm ra sắm các vai, sự luyện tập rất công phu để hiến bà con trong tỉnh một cuộc vui hiếm có. Trong mấy buổi hát này sẽ có nhiều cảnh hoạt thượng rất ngoạn mục. Hiện các bà giáo trường nữ học Phú-thọ đang luyện tập các cô nữ-sinh hát bài sa Pháp-Việt trong cảnh hoạt thượng « Pháp-Việt đề huề. »
Cuộc vui mà được nhiều người nhiệt tâm sốt sắng như vậy, chắc sẽ có kết quả viên mãn.
Ký giả hết lòng mong mỏi các nhà tài tử cố gắng sức tổ chức cho cuộc vui được hoàn toàn chu đáo.
K. T. lai cảo.

VIỆC TRUNG-KỲ
THANH-HOA
Bổ thầu. — Đến sáng thứ hai 8 Novembre này tại tòa sứ sẽ bổ thầu linh trung các việc sau này :
Hồi 9 giờ : Linh trung việc nấu cơm cho các bệnh nhân tại nhà thương trong năm 1927.
Hồi 9 giờ 30 : Linh trung việc nấu cơm cho nhà pha trong năm 1927.
Giận vợ mà cắn lưỡi. — Tên Trịnh-văn-Xương, 31 tuổi ở làng Tu-trinh phủ Thọ-xuân giận vợ thế nào lại cắn đứt một tí lưỡi, đem xuống nhà thương phụ thuốc thì nay đã về. Anh chàng này lại giống như một người đàn bà kia giận chồng mà cũng dẫn nỗi lấy dao cắt lưỡi quyên sinh khi không đến nhà thương tưởng đã nguy, song sau may khỏi được, nay cũng đã về nhà.
Đánh quần thì, — Hiệu Baron ở Nam-định độ năm người có treo giải đánh quần thì, thì cái « Coupe Baron » về phe Thanh-hóa là ba tay này : MM. Vergez, Giáo và Lo-Lan. Năm nay đến chủ-nhật 7 Novembre ở Nam lại vào trong nầy tranh giải ấy lại. Phe Thanh-hóa năm nay cũng ba người trên nầy ra đấu. Hôm ấy sẽ có ghế hầy rất nhiều tại sân quần nhà Xóc bà con ai vào cũng được.
Mùa màng. — Mùa lúa năm nay chắc rằng không đâu bằng ở tỉnh ta. Khắp tỉnh Thanh đều được mùa, mà nhất là ở huyện Nông-cống thì tốt hơn cả như năm người người phần thì năm nay được những đến ba mươi phần. Tỉnh Thanh ta từ khi có sở đẫn thủy nhập điền đến giờ không còn nỗi nghèo nói mất mùa mang gì nữa. Ấy tỉnh lợi sự đẫn thủy thấy trước mắt thế mà phần nhiều dân quê còn chưa nhận hiểu. Dân ơn tỉnh ta cũng nên mừng rằng, tỉnh mình có một cuộc đẫn thủy về hạng lớn nhất ở các nước vậy.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :
Peptonate de fer MONTÈS
Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.
Giá tiền 0$90

Thưởng nguyệt đêm thu
Có mấy công-tử, nhân đêm thu vui vẻ, giở mời giảng trong. Muốn để nhem đi thưởng nguyệt trong xem hình khang. Đến nơi nghe chỉ vu vơ bông, chỗ bia đâu, rác công tử thấy cảnh thấy người thì lòng thường nguyệt đêm ban lại càng nổ não, liền vào một chỗ chỉ em kia chơi có khuya lắt. Vào đến nơi chuyện trò chỉ bộ một hồi thì chỉ em phe nước đọc bánh ra để tặng các công tử thưởng nguyệt đêm thu. Song ăn xong thì bánh ngon thì nay không bao giờ thấy, tại sao thế chả chỉ quái gì thế nầy chẳng có hương vị gì cả.
Vì chỉ em thấm rẻ mua thứ chả tạp hóa, thấy các công tử chê hai không biết giá nhời lại làm sao mấy tìm cách nói dối rằng :
— Thưa các quan, chả lần đầy chỉ em chả Kim-Thái là ngon nhất, nhưng vì chúng tôi không tìm thấy hiện, mấy phải mua thứ chả nầy, xin các quan xơi tạm vậy.
Một công tử thấy nói thế biết chỉ em muốn quành mình, liền ngâm ngay một câu rằng :
Nhân vui tiện bước tìm vào
Chén chả Kim-Thái đầy nào thiếu chi
Sẽ ba bảng ngang là gì ?
Hiện con xe tô xi thì nhắng hay
Các chỉ em nghe xong biết rằng cảnh nàng chả liền đi theo nên cứ nán thì không giám thở ngắn giá nữa.
Tam-Mình

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Bệnh đi rắc xương đe dày, đau đe đầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.
Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :
Elixir Tridigestif
có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.
Giá mỗi chai : 1$40
Có bán tại : Nhà Ba-chuông, Hanoi
3001

Mới xuất bản RẺ, HAY, KÍN LÝ THÚ!!
LỜI NƯỚC NON
CỦA CÁC LỐI THƠ . . . . . .
TIẾP THEO CÓ TIỂU-THUYẾT
Một người kỳ nữ nước ta
(Chuyện một người thiếu-nữ nước nhà...) vì sơ nước, vì thù oán, vì muốn giữ tấm gương trong suốt... chẳng quản tấm thân liễu-yếu đào-tơ..... trải bao lần thác xuống ghềnh..... cho đến khi giết được kẻ thù... nàng lại tự quyền-sinh !..)
Hết hay ! Rất cảm động.....
Sách đẹp, bìa dầy, có vẽ, giá 0$30
Duyên-nợ phù-sinh thứ 1er 0$20
— thứ 2e 0 20
Bát Quan-hoài (D.N.P.S thứ 3) 0 30
Bán tại hiệu XƯƠNG-KÝ, số 35, phố hàng Thiếc. (35, Rue des Ferblantiers) Hanoi, và các hàng sách. Ai mua buôn có trừ hồa hồng, sách gửi theo lối linh hóa giao ngân. 5.920

CÁC NGÀI MUA THAN
Các ngài có muốn mua than Criblé hay than Menu ở mỏ Espoir (Hoành-Mô) thì mời các ngài cứ đến hỏi tại nhà giấy công-ty mỏ than Đông-triều số nhà 21, đường Jules Ferry, Hải phòng.
5.8

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.
Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.
Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :
Cachets du Docteur Rascol
1$50 một ống cân cachets
3001

POSTES RECETTE AUXILIAIRE HANOI B.
Sở Bưu-điện phố hàng Bồ Hanoi
Hôm bổ thơ vào sở giấy tiếp phố hàng bồ mỗi ngày 7 chuyến lấy thơ. Những bưu-kiện gửi bằng máy bay sẽ được đi rất nhanh chóng.
Ở đây có bán cả các thứ tem, giấy tin chỉ, nhận thơ recommandée, bán và đổi tiền. Mua tại Tây và Mandat Đông-pháp.
Các ngài cần nhận thơ gửi gì xin cứ đến đây lúc nào cũng có người chực tiếp.

VỆ-SINH-BÁO
Direction : 59 Rue Paul-Bert — Hanoi — Téléphone N° 96
Tòa báo VỆ-SINH đến nay đã nhận được *ngót một vạn bức thư xin gửi cho báo biếu không*. Vậy chi nay mai là hết số báo biếu không và Báo-quán không nhận giấy xin nữa. Vậy ngài nào còn chưa gửi tên đến thì nên kíp gửi, kẻo muộn.
Nay làm số mới, vậy ngài nào *xưa nay vẫn nhận được báo, cũng cứ viết thư về cho* thì mới có tên, và sau mới còn có báo biếu gửi đến.
Cho tiện việc vào sổ, xin các ngài *viết thư thật vắn-tắt*, và cốt nhất là *biên tên và chỗ ở cho rõ*.
Ở góc bức thư, xin *để lo lên trình* các ngài ở vào nữa, để khi đến nơi, xếp ngay thư tinh nào vào tinh ấy cho tiện.
VỆ-SINH BÁO
5003

THUỐC CHƯỜM KHÔNG ĐAU

Những người đã không nhất cũng phải sợ những thứ thuốc chườm thường dùng, mà sợ như thế cũng là phải. Có khi những thuốc chườm mạnh quá mà vô công-hiệu lại làm cho người ta bỏng, khiến cho ngoài da thành sẹo không khỏi. Vì vậy những vị lương-y khuyên bỏ các cách đun giã quá, và dùng thuốc chườm :

L'AUTOPLASME

de E. VAILLANT

Thuốc ấy được cái đặc-tính rằng không đau-đớn, mà lại rất mạnh, cái đặc-tính ấy là nhờ về thuốc chườm này có thể tùy ý dụng mạnh nhiều hay ít thế nào cũng được. Thuốc ấy lại có thể để được lâu, không hư-hỏng được. Ngâm vào nước một vài phút, rồi chườm vào chỗ đau, thì chỗ xưng bị tan, vì vậy các khi có bệnh ho, hen, đau xương, đau gân, v. v. dùng thuốc ấy rất quý. Tại các nhà thương ở Paris, dùng luôn thuốc ấy.

Bán ở tất cả các hàng bào chế.

Bán buôn tại Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris (6e)

Thuốc hiệu

ASPIRINE

DES

USINES du RHÔNE

là thuốc để uống trị những bệnh : Nóng lạnh, sổ mũi, rệm mình các chứng rét cử. Nhức đầu, nhức óc, nhức răng đau mình, đau mỏi, đau lưng Nhức gân cốt, trật cổ. có bán cùng trong các nhà bán thuốc Phải đòi hỏi cho đúng hiệu "USINES du RHÔNE" mới chắc thuốc tốt, tinh trong và thiệt hiệu-nghiệm

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, *Rue des Cantonnais*, 48

Hanoï (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ nốc nhiều, hàng tốt nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ

Có bán sỉ hàng ta (Bắc-kỳ) như thé, sangda, tinh, lọc, bông, giấy, nến nến, và hàng Saigon như tinh, thé, nến nến.

Nay mới có dạ các mài, làng thêm, mong đến xe mới mến rộng khả. Những hàng này bán buôn rung mới mến rộng khả. Những hàng này bán buôn rung nến, chứ không bán lẻ và hàng có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sẽ gửi contre remboursement.

Cần-bạch

YU-WO-TSEONG

9015

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT RÁCH-NHẤT, BỆNH SỐT RÉT RÙNG NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hoàn toàn, hoàn viên

Đại diện ở các thuộc-địa Pháp hoàn đồng một thể thành mấy.

Gửi bán và tiếp ở các nơi, nhà-mới nhà chế thuốc LAGROZE, 59-61, Rue Publique de Gluck — PARIS.

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì tức khắc tuyệt nọc

RÔM-SẨY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudol thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sẩy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn : 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI 3002

PARFUM des HUMANITÉS

(Sở-Kỳ Thanh-Hoa)

Soạn-giả : E. VAYRAC

Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . . 2$00

Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00

Ở các tỉnh, xin đình thêm tiền cước gửi

Recommandé : 0$30 thêm 2$00

nữa 0$30 thêm 1$00

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng ghê đáng sợ, vì làm cho hao mòn nói giống của chúng ta : ấy là bệnh hao mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phủ tạng và làm cho giảm bớt cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời-khí nào xảy ra thì người khỏe còn có thể chống lại được, chứ người đã bị bệnh hao mòn nay chắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn làm ăn như thường, ăn uống dễ tiêu, khỏe mạnh là lùng.

Chỉ dùng vài lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng còn sợ gì bệnh hao mòn nữa.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3003

Vos reins sont-ils douloureux ?

Une douleur dans le reins est une bonne raison pour se soigner, car les reins douloureux peuvent être faibles ou malades, ce qui est toujours grave.

Si vous éprouvez en plus des troubles urinaires, des maux de tête, des étourdissements, des douleurs rhumatismales et si vous avez des enflures des chevilles, employez sans retard et avec persévérance les Pilules Foster.

Pourquoi ne vous soulageraient-elles pas et ne vous rendraient-elles pas une bonne santé comme à tant d'autres ?

Depuis longtemps elles ont prouvé par leurs résultats, qu'elles possèdent au plus haut point, la vertu de tonifier les reins et de purifier le sang.

PILULES FOSTER

pour les Reins et la Vessie

La boîte: 7 fr. 80 — La double-boîte: 14 fr.

Toutes Ph^ies ou 1^r. H. Binac, pharmacien, 26, Rue Saint-Ferdinand, 26, PARIS (17e).

● Ai các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng :

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là :

Đau tỳ vị, bệnh dầy, bệnh ợ chua,

vân vân...

Giá bán : 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

9, Rue Paul Bert, Hanoi

3007

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE

PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến-hiệu lạ thường — Không sốt

Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có ống nhỏ rọt. . . . . 0$50

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI :

PHARMACIE CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

3008

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lớp-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 69

VÈV ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

EVO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ . . . . . Một litre : 2$40*

Trước khi ăn cơm nếm một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai : 1$25*

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai : 1$25*

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai : 1$25*

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai : 0$60*

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3002

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đằng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE :

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

3010

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn Hiệu « *Verney Carron* »

MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

LAN-PHƯƠNG

79, Hàng Đào, Hanoi

Bản-hiệu chuyên làm khăn xếp đã lâu năm, làm được kiểu dáng đẹp để chắc chắn hơn mọi nơi, Nay có làm cả mũ nút chai (liège) đủ các lối. Hàng gửi lĩnh hóa giao ngân, nhưng phải gởi một phần tiền trước.

Khăn 7 nếp không kể chữ nhân

Nhiều tây. . . . . 3$80 - 3$00 | Lượt. . 2$50 - 2$00 - 1$20 - 0$60

Mũ nút chai : 3$00 - 2$50

3002

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

MUA SẮM 1926 1927

MÁY THÁO KÉP và đóng kép, kiểu Anglé.		0$80
ĐẠN TỔNG J. R., cal. 12 et 16, la boîte de 12.		0$45
MÃ TỪ có chất nhồm, cal 12 et 16, mỗi bao nặng 250 grammes.		1$00
TÚI ĐEO bằng toile havane, rabat cuir, có túi gai.		2$75
GIẤY ĐEO ĐẠN bằng toile havane, ống bằng da.		1$25
VẢI TRẮNG mỗi hộp nặng 250 grammes.		0$30
LIỄU đong chì và đong thuốc T và M.		0$30
VỎ ĐẠN xanh bán thuốc đen, cal. 12.	Một trăm.	1$60
cal. 16.	»	1$55
VỎ ĐẠN mũi đa cam bán thuốc T, cal. 12.	Một trăm.	3$20
cal. 16.	»	3$00
VỎ ĐẠN (saumon) bán thuốc T, cal. 12.	Một trăm.	2$80
cal. 16.	»	2$70
ĐẠN GHÉM đủ các hạng	Mỗi túi 5 kil.	2$30
THUỐC ĐEN	Mỗi hộp 100 gr.	0$40
THUỐC T.	Mỗi hộp 100 gr.	1$10

Có bán đủ các thứ súng thượng hảo-hạng « DARNE » « CHARLIN » « VERNET CARRON »

Trước khi ăn cơm

UỐNG RƯỢU

COGNAC CUSENIER

COURONNE

với nước SODA « PRIOR »

ăn rất ngon cơm.

Sau khi ăn cơm rồi, uống một cốc nhỏ rất tiêu-thực.

Trong nhà mà có một chai Cognac Cusenier Couronne để phòng được bệnh đau-bụng và những lúc cần-cấp ban đêm.

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom-Penh.

3007

VỚI 20 QUAN, QUÍ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Kiếm được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lần nào phải nộp ngày 20 quan và trong 25 tháng mỗi tháng đóng 20 quan theo năm cái điều khoản nói trong bài (Hễ vậy mỗi ngày chỉ để ra mấy xu, số bài làm nên giàu có được).

Nếp tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền, nhưng mà cho vợ cái nhà cũng được đó, như thế thì đồng bồi tiền phí vậy, nếu vé cầm mình trúng số được. Mình nguyên số là. Mỗi vé về PANAMA thì nào cũng trúng một lá, giá tiền lên tới 500.000 hoặc đến một 1.000 quan, không có cũng được hoàn lại số quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất mà lợi nhất

Có đến 900 triệu quan được trúng số

Bán là những số được trúng số giá cho người dự cuộc không lấy tiền, vì mỗi kỳ có số trúng bốn kỳ bằng nhau

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc cuộc rút số, thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Paradis, MARSEILLE (France)

3005

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Đã về Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)